

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ORTA ÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

Mehmet GEDİK

**ORTA ÖĞRETİM 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI
ANLATIM BECERİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
(ERZURUM ÖRNEKLEMİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEZ YÖNETİCİSİ
Yrd. Doç. Dr. Vedat Nuri TURHAN**

ERZURUM-2008

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu alışma, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalının Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bilim Dalında jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Vedat Nuri TURHAN

Danışman/Jüri Üyesi

Doç. Dr. Ali KAFKASYALI

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Birol ALVER

Jüri Üyesi

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. / 08 / 2008

Doç. Dr. Vahdettin BAŐCI

Enstitü Müdürü

ÖZET	V
ABSTRACT	VII
ÖN SÖZ	IX
KISALTMALAR DİZİNİ	XI
TABLolar DİZİNİ	XII

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	2
1.1. Problem.....	2
1.2. Alt Problemler.....	2
1.3. Denenceler.....	3
1.4. Araştırmanın Amacı.....	13
1.5. Araştırmanın Önemi.....	13
1.6. Araştırmanın Sayıtları.....	13
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	14
1.8. Tanımlar.....	15

İKİNCİ BÖLÜM

2. ARAŞTIRMA YLA İLGİLİ KURAMSAL TEMEL

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ALANDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR	28
---	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	33
4.1. Araştırma Modeli.....	33
4.2. Evren ve Örneklem.....	33

4.3. Veri Toplama Araçları.....	34
4.4. Verilerin Toplanması.....	35
4.4. Verilerin Analizi.....	35

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. BULGULAR VE YORUMLAR.....	36
5.1. Örneklem Grubu İle İlgili Bilgiler.....	36
5.2.Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi	
'Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum	47
5.2.1. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalamalarındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	47
5.2.2. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalamalarındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	50
5.2.3. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Annelerin Eğitim Durumlarına Göre Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	72
5.2.4. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babaların Eğitim Durumlarına Göre Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	76
5.2.5. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babaların İş Durumlarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	80
5.2.6. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Ailenin Tahmini Aylık Gelirine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	84
5.2.7 Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	89

III

5.2.8. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrencilerin 1. Dönem Dil ve Anlatım Ders Ortalamasına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum	93
5.2.9. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Sözlük Kullanım Durumlarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	98
5.2.10. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okunan Yayın Sayısına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	100
5.2.11. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okunan Yayın Türüne Göre Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum.....	106

ALTINCI BÖLÜM

6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	113
6.1. Sonuçlar.....	113
6.2. Öneriler.....	117
KAYNAKÇA.....	118
EKLER.....	122
ÖZ GEÇMİŞ.....	143

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORTA ÖĞRETİM 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI
ANLATIM BECERİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
(ERZURUM ÖRNEKLEMİ)

Mehmet GEDİK

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Vedat Nuri TURHAN
2008, Sayfa IX-143

Jüri: Yrd. Doç. Dr. Vedat Nuri TURHAN
Doç. Dr. Ali KAFKASYALI
Yrd. Doç. Dr. Birol ALVER

Bu çalışmanın temel amacı, orta öğretim 9. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini, kuramsal ve deneysel bir düzeyde ele alıp incelemektir. Bu araştırma, tarama yöntemi ve anket tekniği ile yapılmıştır. Öncelikle konuyla ilgili literatür incelenmiş ve kuramsal temel oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, öğrencilere uygulanmak üzere anket, başarı testi ve yazılı anlatım çalışması hazırlanmıştır. Araştırmanın evrenini 2007-2008 öğretim yılında Erzurum Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki liselerde öğrenim gören öğrenciler, örnekleme bu sınıflardan seçkisiz (randomly) olarak belirlenen 180 öğrencisi oluşturmaktadır.

Anket soruları; okul, cinsiyet, annenin ve babanın eğitim durumu, babanın mesleği, ailenin aylık geliri, öğrencinin Dil ve Anlatım dersinden aldığı not, kardeş sayısı, sözlük kullanım durumu, okunan kitap türü ve sayısı gibi değişkenler esas alınarak incelenmiştir. Araştırmada verilerin analizinde t ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) ve ayrıntılı analizler için LSD Post Hoc testi yapılmıştır. Bu analizler bilgisayarda SPSS for Windows 16.00 istatistiksel analiz paket programı ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda özetle şu bulgulara ulaşılmıştır:

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre: Noktalama, Paragraf bilgisi, Test toplamına ve Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Ses bilgisi, Yazım kuralları, Kelime bilgisi, Cümle bilgisi ve Anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; öğrenim gördükleri okullara göre: Noktalama, Ses bilgisi, Yazım kuralları, Kelime bilgisi, Cümle bilgisi, Anlatım bozuklukları, Paragraf bilgisi, Test toplamına ve Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; annelerin eğitim durumlarına göre: Noktalama, Ses bilgisi, Yazım kuralları, Cümle bilgisi, Test toplamına ve Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Kelime bilgisi, Anlatım bozukluğu ve Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; babalarının eğitim durumlarına göre: Noktalama, Ses bilgisi, Yazım kuralları, Kelime bilgisi ve Anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi, Paragraf bilgisi, Test toplamına ve Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu babalarının iş durumlarına göre: Noktalama, Ses bilgisi, Kelime bilgisi, Cümle bilgisi, Anlatım bozukluğu, Paragraf bilgisi ve Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları ve Test toplamına ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu ailenin tahmini aylık gelirine göre: Noktalama, Ses bilgisi, Anlatım bozukluğu ve Yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları, Cümle bilgisi, Paragraf bilgisi ve Test toplamına ait puanlar arasında orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; kardeş sayılarına göre: Noktalama, Ses bilgisi, Cümle bilgisi, Paragraf bilgisi ve Yazılı anlatım puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları, Anlatım bozukluğu ve Test toplamına ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Ses bilgisi, Kelime bilgisi ve Anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Noktalama, Yazım kuralları, Cümle bilgisi, Paragraf bilgisi, ; Test toplamına ve Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Noktalama, Ses bilgisi, Yazım kuralları, Kelime bilgisi, Cümle bilgisi, Anlatım bozukluğu, Paragraf bilgisi, Test toplamına ve Yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Noktalama, Ses bilgisi, Yazım kuralları, Paragraf bilgisi ve Test toplamına ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi, Anlatım bozukluğu ve Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu okunan yayın türüne göre öğrencilerin: Noktalama, Ses bilgisi, Yazım kuralları, Anlatım bozukluğu ve Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi, Test toplamına ve Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu bulunmuştur.

ABSTRACT
MASTER THESIS
THE EVALUATION OF WRITING ABILITIES OF SECONDARY
EDUCATION'S NINTH CLASS STUDENTS
(ERZURUM SAMPLE)

Mehmet GEDİK

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Vedat Nuri TURHAN
2008, Sayfa IX- 143

Jury: Assist. Prof. Dr. Vedat Nuri TURHAN
Assist. Prof. Dr. Ali KAFKASYALI
Assist. Prof. Dr. Birol ALVER

Main purpose of this study is to investigate the written expression abilities of elementary school ninth class students on the empirical and theoretical basis. This study has been achieved with the usage of the scanning method (tarama). First, the literature with regards to the chosen subject has been studied and a hypothetic principal has been made out. In this regard a questionnaire, proficiency test and an orthography study have been made out.

Questionnaire questions has been studied in the light of, school, gender, education levels of parents, occupation of father, total income of parents, students ' first term grade on turkish language and literature, number of siblings, dictionary usage level, number and specy of books being read. More attention has been paid to choose the studied schools from different parts of Erzurum according to the education level, social, economical and cultural positions. t and One Way ANOVA analysis and LSD Post Hoc analysis method has been used in the analysis of datas. These analysis has been evaluated on computers with the help of SPSS for windows 16.00 statistical package programme.

According to the genders of elementary school ninth class students; in terms of punctuation, paragraph knowledge, overall test and written expression points there is a positive correlation in favour of girls; there is no difference in terms of fonetics, punctuation, word knowledge, sentence knowledge and misexpression points.

According to schools being educated; in terms of punctuation, fonetics, orthography rules , word knowledge, sentence knowledge, misexpressions, paragraph knowledge, overall test and written expression points there is a positive correlation in favour of schools that accept students with OKS examination. According to the education levels of mothers; there is no difference in terms of punctuation, orthography rules, fonetics, sentence knowledge, overall test and written expression points, in terms of word knowledge, misexpression and paragraph knowledge points there is a positive correlation in favour of university graduated people. According to the education levels of fathers; there is no difference in terms of punctuation, fonetics, orthography rules, word knowledge and misexpression points; in terms of sentence knowledge, paragraph knowledge, overall test and written expression points there is a positive correlation in favour of university graduated people. According to the occupations of fathers; there is no difference in terms of punctuation , fonetics, word knowledge, sentence knowledge, misexpression, paragraph knowledge and written expression points; in terms of orthography rules and overall test points there is a positive correlation in favour of university graduated people. According to the estimated monthly income of family; there is no difference in terms of punctuation, fonetics, misexpressions and written expression point averages; in terms of orthography rules , sentence knowledge, paragraph knowledge and overall test points there is a positive correlation in favour of intermediate , high ad top point students. According to the number of siblings, there is no difference in terms of punctuation, fonetics, paragraph knowledge and written expression points; in terms of orthography rules, misexpressions and overall test points there is a positive correlation in favour of intermediate level (4-6) students; there is no difference in terms of fonetics, word knowledge and misexpressions points ; in terms of punctuation, orthography rules, sentence knowledge, paragraph knowledge, overall test and written expression points there is a positive correlation in favour of high (70-84) and top (85-100) students; there is no difference in terms of punctuation, fonetics, orthography rules, paragraph knowledge and overall test points; in terms of sentence knowledge, misexpressions, and written expression there is a positive correlation in favour of students that read intermediate , high or very high. According to the characteristics of publications being read; there is no difference in terms of punctuation, fonetics, orthography rules, misexpression and paragraph knowledge; in terms of sentence knowledge, overall test and written expression points there is a positive correlation in favour of people read newspaper, magazine and moire than one publication type.

ÖN SÖZ

Türkçemiz; milli kültürümüzün, kültür birliğimizin, dil birliğimizin ve ulus olmamızın en büyük varlığı, en kıymetli bağıdır. Bu bağı kopması veya gevşemesi milli hayatımızı temelden sarsar. Bu temelin sarsılmamasını sağlayan dil öğretiminin temelinde de eğitimin her alanında olduğu gibi öğretmen en önemli temel taşıdır.

Eğitim camiasında çalışan her alan öğretiminin kendine mahsus özellikleri vardır. Örneğin, resim öğretimi için iyi bir göz, müzik eğitimi için iyi bir kulak, spor eğitimi için uygun bir beden aranır. Edebiyat öğretimi için ise, okuma alışkanlığı edinmiş olma ve okumayı sevmeye öncelikle bulunması gerekli özelliklerdir. ‘Okul öncesi eğitim’, ‘İlköğretim’, en geç ‘Orta öğretim’ yıllarında kazanılabilen okuma alışkanlığı bilindiği gibi ‘sürdürülebilir’ bir alışkanlıktır.

Orta öğretim sıralarındaki edebiyat öğretimi, öğrenciyi dil bilimi bakımından zenginleştirmek ve öğrencinin kişiliğini geliştirmesine yardımcı olacak şekilde görgüsünü artırmak ve farklı becerilerini çevresiyle uyumlu ilişkilere sokabilmesi için gerekli olan, bilgi donanımına sahip olmasını sağlar.

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenleri, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Dil ve Anlatım dersi öğretim programlarına göre, Orta öğretim okullarında yazılı anlatımın öğretimi nasıl daha iyi sağlanabilir sorusunun cevabını aramak, bulmak ve öğrencilerin okuma ve yazma yetisini geliştirme çabasıdadırlar.

Bu anlamda, bu araştırmanın temel problemi, Orta öğretimde öğrenim gören 9. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin gerçekleşme düzeyini belirlemeye çalışmaktır.

Bu araştırma, tarama yöntemi ve anket tekniği ile yapılmıştır.

Son zamanlarda güzel dilimizi tanımayı ve tanıtmayı amaçlayan eserlere küçük bir katkıda bulunacağına inandığım çalışmamın bölümlerini şöyle sıralayabiliriz:

Birinci bölümde, giriş ve araştırmanın problemine; ikinci bölümde, araştırmanın kuramsal açıklamalarına; üçüncü bölümde, konuyla ilgili araştırmalara; dördüncü bölümde, araştırmanın yöntem ve tekniklerine; beşinci bölümde, bulgular ve yorumlara; altıncı bölümde ise sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın tüm aşamalarında yardımlarını esirgemeyen sayın hocam Yrd. Doç. Dr. Vedat Nuri TURHAN’a; istatistiksel analizlerde yardımcı olan sayın hocam Yrd. Doç. Dr. Birol ALVER’e ve eleştirileri ile eserin şekillenmesinde katkıları olan sayın hocam Ali KAFKASYALI’ya teşekkür ederim.

KISALTMALAR

<i>Doç.</i>	: Doçent
<i>Dr.</i>	: Doktor
<i>Eğt.</i>	: Eğitim
<i>Ens.</i>	: Enstitü
F	: Frekans
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
N	: Adet, Sayı
P	: Manidarlık Derecesi
S.	: Standart Kayma
<i>s.</i>	: Sayfa
<i>Yrd. Doç.</i>	: Yardımcı Doçent
<i>Yay.</i>	: Yayın
\bar{X}	: Aritmetik Ortalama
X^2	: Kikare
%	: Yüzde

TABLOLAR

Tablo 4.1: Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımı.....	38
Tablo 5.1: Örneklemin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	41
Tablo 5.2: Örneklemin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımı.....	41
Tablo 5.3: Örneklemin Annenin Eğitim Durumu Göre Dağılımı.....	42
Tablo 5.4: Örneklemin Babanın Eğitim Durumu Göre Dağılımı.....	42
Tablo 5.5: Örneklemin Öğrencinin Babasının İşine Göre Dağılımı.....	43
Tablo 5.6: Örneklemin Ailenin Aylık Geliri Göre Dağılımı.....	43
Tablo 5.7: Örneklemin Kardeş Sayısına Göre Dağılımı.....	44
Tablo 5.8: Örneklemin Öğrencilerin 1. Dönem Dil ve Anlatım Ders Ortalamasına Göre Dağılımı.....	44
Tablo 5.9: Örneklemin Öğrencilerin Sözlük Kullanım Durumları Göre Dağılımı.....	45
Tablo 5.10: Örneklemin Okuduğu Kitap Sayısına Göre Dağılımı.....	45
Tablo 5.11: Örneklemin Okuduğu Kitap Türüne Göre Dağılımı.....	46
Tablo 5.12: Örneklemin Noktalama Konusu Doğru Soru Puanına Göre Dağılımı.....	47
Tablo 5.13: Örneklemin Ses Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanı Göre Dağılımı.....	47
Tablo 5.14: Örneklemin Yazım Kuralları Konusu Doğru Soru Puanı Göre Dağılımı.....	47
Tablo 5.15: Örneklemin Kelime Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanına Göre Dağılımı.....	48
Tablo 5.16: Örneklemin Cümle Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanına Göre Dağılımı.....	49
Tablo 5.17: Örneklemin Anlatım Bozuklukları Konusu Doğru Soru Puanı Göre Dağılımı.....	49
Tablo 5.18: Örneklemin Paragraf Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanı Göre Dağılımı.....	50
Tablo 5.19: Örneklemin Test Toplam Başarı Derecesine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 5.20: Örneklemin Yazılı Anlatım Puan Derecesine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 5.21: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması, Standart Sapması ve t Değeri	52
Tablo 5.22: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi	55
Tablo 5.23: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları.....	58
Tablo 5.24: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Annelerin Eğitim Durumlarına Göre Başarı Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi	77
Tablo 5.25: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Annelerin Eğitim Durumuna Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları.....	80
Tablo 5.26: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babalarının Eğitim	

Durumlarına Göre Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi	81
Tablo 27: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babaların Eğitim Durumuna Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları.....	84
Tablo 28: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babalarının İş Durumlarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi.....	85
Tablo 29: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babaların İş Durumuna Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları.....	88
Tablo 30: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Ailenin Tahmini Aylık Gelirine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi	90
Tablo 31: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Ailelerin Tahmini Aylık Gelirine Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları.....	93
Tablo 32: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi.....	94
Tablo 33: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları	97
Tablo 34: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrencilerin 1. Dönem Dil ve Anlatım Ders Ortalamasına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi.....	98
Tablo 35: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Ders Ortalamalarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları.....	101
Tablo 36: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Sözlük Kullanım Durumlarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi.....	103
Tablo 37: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okunan Yayın Sayısına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi.....	105
Tablo 38: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okudukları Yayın Sayısına Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları.....	108
Tablo 39: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okunan Yayın Türüne Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi.....	109

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Toplumda bireyler arasında uyumu, karşılıklı iletişimin sağlıklı ve bilinçli olmasını sağlayan en önemli faktör dildir. “Dil, millet olmanın en önde gelen şartlarından biridir. En basit işleviyle insanlar arasında haberleşmeyi sağlayan temel bir unsur olan dil, bilgi alışverişi yoluyla uluslar arası ilişkilerin gerçekleşmesi ve bilimsel çalışmaların aktarılması gibi çok önemli görevleri üstlenmiştir” (Turhan, 2004: 1).

Toplumda bireyler arasında uyum, iletişimin sağlıklı olmasıyla yani ana dilinin doğru kullanılmasıyla mümkündür. “Sağlıklı düşünme, öncelikle dilin işleyiş düzeninin kavranmasına bağlıdır” (Şimşek, 1983: 37).

Bireyin iletişim gereksinimini, dili kullanmadan karşılayabilmesi genellikle imkânsızdır. Dil, toplumların hayatında aktif rol üstlenmiştir; kültürel ilişkiler ve kültür transferi gibi konularda da oldukça önemli yere sahiptir. “Dil, uzun bir zaman içerisinde ve çeşitli tarih, coğrafya, kültür şartları altında meydana gelmiş, içtimaî yönü ağır basan tabii ve canlı bir varlıktır. Dil, ferdî bir hâdise değildir” (Kavcar, 2002: 27).

Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Türkçe Sözlük’te (2005: 280) dil, insanların duygularını ve düşündüklerini bildirmek için kelimelerle, yazıyla ve işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan olarak tanımlanır.

Aksan’a (1998: 55) göre dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir. “Dil, gizli anlaşmalar sistemidir. İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabî bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti bütünleştiren ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam bir yargı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir” (Ergin, 1990: 4). “Bir milleti millet yapan, onu diğer milletlerden ayıran en önemli unsur yine dildir. Dil, duygumuzdaki, hayâlimizdeki, düşüncemizdeki, davranışımızdaki ince mîmârinin kelimeye dönüşmüş dünyasıdır” (Tural, 1998: 97).

Kelimeye dönüşen ve adına dil dediğimiz bu dünyada yaşamak, ancak onun kurallarını bilmeye ve uygulamaya bağlıdır. Bunun için de dil eğitimi gereklidir. Kişi,

ana dilini, dört temel beceride (okuma-yazma-konuşma-dinleme) istenilen düzeyde kullanamazsa etkili ve sağlıklı bir iletişim yapamaz.

Aktaş'a (2001:162) göre, insanın başlangıçtan günümüze hiçbir zaman değişmeyen problemlerinden biri dildir. Çünkü dil yalnızca iletişim vasıtası değil insana psikolojik hüviyet, topluma kimlik kazandıran unsurlardan biridir. Çünkü dil, akış halindeki toplum hayatını hem şekillendirir hem de ifâdesine vasıta olur. Çünkü dil, en uzak geçmişten hâle ve gelecek zamana uzanan hem insanî hem de topluma ait tabîî kimliktir. Çünkü insan denen bilinmeyene açılan dikkate değer ve en güvenilir kapı dildir.

1.1. Problem

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin çeşitli değişkenlere göre araştırılması.

1.2. Alt Problemler

Yukarıdaki ana probleme bağlı olarak, Orta öğretim dokuzuncu sınıf seviyesinde ki problemleri tespit edebilmek için şu alt problemler üzerinde durmak gerekir:

1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumuna göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babanın eğitim durumuna göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babanın görevine göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin ekonomik durumuna göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?
8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?

9. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda ortalama okunan kitap sayısına göre yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?

10. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türlerine göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?

11. Orta öğretim sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma var mıdır?

1.3 Denenceler

Araştırmanın temel ve alt problemlerine dayalı olarak sınanacak denenceler aşağıda verilmiştir:

1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerileri puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden toplam test puanları konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre yazılı anlatım becerileri puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2.1. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, noktalama bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2.2. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2.3. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2.4. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2.5. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2.6. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2.7. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, toplam testte ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

2.8. Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre yazılı anlatım becerileri puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre, toplam teste ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

3.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim durumuna göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babaların eğitim durumuna göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine farklılaşma vardır.

4.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

4.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

4.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

4.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

4.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

4.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

4.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre, toplam teste ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

4.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumuna göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır

5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılık vardır.

5.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

5.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

5.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

5.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

5.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

5.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

5.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre, toplam teste ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

5.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının işine göre, yazılı anlatım becerileri konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin ekonomik durumuna göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumuna göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumuna göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumuna göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumuna göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Öğrencilerin ailelerinin ekonomik durumuna göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumuna göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumuna göre, toplam teste ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

6.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailelerinin ekonomik durumuna göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre yazılı anlatım becerileri konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

7.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

7.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

7.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

7.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

7.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

7.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır..

7.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, toplam teste ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

7.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, yazılı anlatım puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, yazılı anlatım becerileri konusuna ait puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, noktalama konusuna puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, ses bilgisi konusuna puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, yazım kuralları konusuna puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, toplam teste ait puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

8.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım dersi başarılarına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, yazılı anlatım becerileri puan ortalamaları arasında, sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, toplam teste ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

9.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda ortalama okunan kitap sayısına göre, yazılı anlatım becerileri konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10.1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu ortalama kitap sayısına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu ortalama kitap sayısına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu ortalama kitap sayısına göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu ortalama kitap sayısına göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu ortalama kitap sayısına göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu ortalama kitap sayısına göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu ortalama kitap sayısına göre, teste ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

10.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu ortalama kitap sayısına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türlerine göre, yazılı anlatım becerilerinde konusuna ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11.1 Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu kitap türlerine göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11.2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu kitap türlerine göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11.3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu kitap türlerine göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11.4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu kitap türlerine göre kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11.5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu kitap türlerine göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11.6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu kitap türlerine göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11.7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu kitap türlerine göre, teste ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

11.8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bir yılda okuduğu kitap türlerine göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı orta öğretim okullarında ki, Dil ve Anlatım Ders Programında yer alan “Ses Bilgisi, Yazım, Noktalama, Kelime Bilgisi, Cümle Bilgisi ve Paragraf Bilgisi” konularının amaç ve davranışları çerçevesinde, Erzurum il merkezindeki ve Horasan, Pasinler ve Köprüköy ilçelerindeki orta öğretim okullarının dokuzuncu sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini belirlemeyi hedeflemektir.

Bu amaçla, öğrencilerin yazılı anlatımlarında, “ Alt Problemler” bölümünde belirtilen sorularla, gözlenebilir davranışların ne ölçüde kazanıldığı incelenmiştir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın genel amacı orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesidir.

Anket ve tarama modelindeki bu araştırma, orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin ortaya konması bakımından önemlidir.

Yazılı anlatımda ifadelerin doğru, anlaşılır, açık ve yalın bir biçimde olması için öğrencilerin imlâ ve noktalama bilgisinin ileri seviyede olması gerekir.

Bu çalışmada öğrencilerin yaptığı yazılı anlatım bozuklukları belirlenmiş, yazılı anlatımda dikkat edilmesi ve uyulması gereken unsurlar (yazım, noktalama ve yazım plânı) üzerinde durulmuştur. Anlama ve anlatma becerileri öğrenim sürecinde öğrencinin başarısını etkiler. Okuduğunu, dinlediğini, izlediğini hızlı, doğru ve tam anlayabilen, anladığını da doğru, açık ve anlaşılır bir anlatımla yazıyla ifade eden öğrencilerin bütün derslerde başarılı olma şansı daha da yüksektir. Öğrencinin diğer derslerde de başarılı olması amacı doğrultusunda, bu çalışmanın öğretmen ve öğretmen adaylarına yol göstereceği düşünülmektedir.

1.6. Araştırmanın Sayıtları

Bu çalışmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmiştir.

1. Örnekleme oluşturan deneklerin ölçme aracına doğru ve içten cevap verdikleri varsayılmaktadır.

2. Kullanılan başarı ve Yazılı Anlatım testi Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Yazılı Anlatım becerilerini ölçebilecek yeterliliğe ve güvenilirliğe sahip olduğu varsayılmaktadır.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma Erzurum il merkezinde ve taşrada bulunan 2007-2008 öğretim yılında Erzurum Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde 3 meslek lisesi, 4 Anadolu lisesi, 1 sosyal bilimler ve 3 tanesi Pasinler, Horasan ve Köprüköy’de olan 4 klâsik lise olmak üzere 12 lisede eğitim gören 180 dokuzuncu sınıf öğrencilerinden alınan verilerle sınırlıdır.

Erzurum ilinin büyük bir şehir olması ve okul sayısının da çok olması nedeniyle araştırmaya sınırlı sayıda okul alınmıştır.

2. Araştırmalarda ölçülmek istenen özellikler kullanılan veri toplama araçlarından elde edilen ölçümlerle sınırlıdır.

3. Araştırma, zaman bakımından 2007-2008 öğretim yılı ile sınırlıdır.

4. Araştırmanın konusu, öğrencilerin Ses bilgisi, Dil bilgisi- İmlâ kuralları, Noktalama, Kelime bilgisi, Cümle bilgisi ve Paragraf bilgisi becerilerini kapsayan yazılı anlatım becerilerinin ölçülmesiyle sınırlı tutulmuştur.

5. Araştırmanın objektif olabilmesi için farklı sosyo-ekonomik seviyede bulunan ve farklı eğitim bölgelerindeki okullar esas alınmıştır.

6. Araştırma 2007-2008 öğretim yılında, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 14.07.2005 tarih ve 197 sayılı kararı ile kabul edilen Öğretim Programına göre Dil ve Anlatım Dersinin amaçlarının gerçekleşme düzeyi ile sınırlı tutulmuştur.

Bu sınırlılıklar dâhilinde Erzurum merkezde yer alan; Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi, Anadolu Lisesi, Mecidiye Anadolu Lisesi, Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi, 3 Temmuz Lisesi, Ticaret Lisesi ve Horasan, Pasinler ve Köprüköy ilçelerinde yer alan; Horasan Lisesi, Pasinler Lisesi, Yağan Lisesi örnek olarak alınmıştır.

1.8. Tanımlar

Farklı değerlendirmelere neden olmaması için çalışmada sıkça kullanılan bazı terimlerin hangi anlamda kullanıldıkları belirlenmiştir.

Ana dili: “İnsanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde ilk öğrendiği dildir. Başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden daha sonra da ilişkide bulunulan çevrelerden öğrenilir, insanın bilinçaltına inerek bireyin toplumda en güçlü bağlarını oluşturur” (Aksan, 1975: 430).

Amaçlar: “Yetiştirdiğimiz kişide bulunmasını istediğimiz, eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikteki özelliklerdir. Bir dersin amaçları, o dersi alan öğrenciye kazandırılmak istenen yeni davranışlar ya da öğrencinin önceki davranışlarında oluşturulmak istenen değişikliklerdir” (Tekin,1980: 7).

Eğitim: “Önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesidir” (Oğuzkan, 1974: 9). : “Genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Diğer bir deyişle, eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değişme olması beklenmektedir” (Demirel, 2004: 6).

Öğretim: Öğretmenin uyarıcı ve öğrenme durumları (çevre, ortam) yaratarak, öğrencilerin amaçlar doğrultusunda davranışlar geliştirmelerine yardım etmesidir.

Öğretme: “Davranış değişikliğinin okulda planlı ve programlı bir şekilde yapılması sürecidir” (Demirel, 2004: 9).

Orta öğretim: İlköğretimden gelen temel eğitim almış öğrencileri, yüksek öğrenime hazırlama görevini üstlenmiş olan eğitimidir. Bu yüzden orta öğretim: İlköğretimden geçtikten sonra öğrenimini sürdürmek isteyen öğrencileri daha üst öğrenime veya teknik ve meslek alanlarında hazırlamak için plânlanan öğretim dönemidir. (Turhan, 2004: 14)

Program: Yapılması amaçlanan bir işten önce, o işin zaman, çaba ve ekonomik yönden daha verimli bir şekilde yapılmasını sağlamak için genelde yazılı olarak hazırlanan bir ön çalışmadır. (Turhan, 2004: 14)

Eğitim Programı: Bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, millî eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük tüm faaliyetlerini kapsar. Öğretim, ders dışı kol faaliyetleri, özel günlerin kutlanması, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık vb. hizmetler ve fonksiyonlar bu çerçeveye içine girer. (Turhan, 2004: 14)

Öğretim Programı: Öğrenciden beklenen öğrenme ya da davranış değişikliğini meydana getirmek için, plânlanmış faaliyetlerin tamamı demektir. Eğitim programı içinde ağırlık taşıyan bu kesim, genellikle, belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve plânlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir programdır. (Turhan, 2004: 14)

Ders programı: “Öğretim programlarında yer alan “bilgi kategorilerinin, Disiplinlerin” ve faaliyet alanlarının gerçekleştirmeleri için öğretim ilkelerinin, konuların alt kategorilerini ve değerlendirme esaslarını içeren ve eğitim programındaki esasları öğrenci davranışlarına dönüştüren programdır” (Varış, 1987: 14).

Dilbilgisi: “Bir dilin ses, biçim ve cümle yapısını inceleyip kurallarını tespit eden bilim, gramer” (TDK, 2005: 376).

Yazmak: “Duyduklarımızı, düşündüklerimizi, tasarladıklarımızı görüp yaşadıklarımızı yazı ile anlatmaktır. Konuşma gibi başkalarıyla iletişim kurmanın, kendimizi anlatmanın bir yoludur” (Sever, 1995: 22).

Yazım kuralları: “Dilimizi yazılı ve sözlü kullanırken uymamız gereken kurallardan bir bölümüne denir” (Alışık, Beyreli, MEB, 2004).

Noktalama işaretleri: “Yazının daha kolay, iyi ve doğru anlaşılabilmesi için kullanılan işaretlerdir” (Hengirmen, 1997: 511).

Tümce: “Dilin önemli bir birimi, bir anlatım parçasıdır” (Aksan,1995: 61).

Yöntem: “Hedefe ulaşmak için önceden belirlenmiş ya da izlenecek en kısa yoldur” (Demirel, 2004: 72).

İKİNCİ BÖLÜM

2. ARAŞTIRMAYLA İLGİLİ KURAMSAL TEMEL

2.1. Dil Bilgisi

Dil bilgisi insanın kendini ifade edebilmesini sağlayan, belirli temel kuralara dayanan bir bilgilendirme sürecidir. “Dil bilgisi, öğrencilere dilin olanaklarını, yaratıcı gücünü ve kurallarını sezdiren; en genel anlamda da anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olan bir öğretim sürecidir” (Özdemir, 2003: 57).

2.2. Dil Bilgisi Öğretimi

Her dilin ayrı bir dil bilgisi vardır çünkü dilin kendine özgü kuralları bulunur.

Dil bilgisi, dilin kurallarını öğreten bir bilim olduğu için, gençlerin dinlediklerini ve okuduklarını anlamalarında, konuşmalarında, yazmalarında görülen yetersizlikler ve dil yanlışları, genellikle dilbilgisi eğitiminin eksikliğine bağlanır ve bunların giderilmesi için daha çok dilbilgisi öğretmek gerektiği sanılır. Bundan dolayı her ülkede ana dili eğitimi geniş ölçüde dilbilgisi egemenliği altında bulunmuştur. Oysa bu kanı yanlıştır: Okuduğunu, dinlediğini anlamak, apayrı bir eğitim ister. Sözcükleri doğru yazmamak, dilbilgisi bilmemekten çok, yazım eğitimi eksikliği ya da yanlış alışkanlıktır.

2.3. Yazılı Anlatım ve Önemi

İnsanı diğer canlılardan ayıran özelliklerden biri, düşünebilmesi ve düşündüklerini anlatabilmesidir. İnsan duygu ve düşüncelerini başkalarına sözlü ya da yazılı olarak anlatır. En çok kullanılan anlatım şekli sözlü anlatım yani konuşmadır.

Yazılı anlatım, dil kurallarıyla ilgili öğrenilen bilgileri, uygulamaya dönüştürerek kullanabilmeyi gerektirir. Yazıda her şey önceden iyice hesaplayarak, yazımızı okuyacak kimsenin düşünce ya da duygularımızı tam bizim istediğimiz biçimde anlamasını sağlayıcı önlemleri önceden almamız gereklidir. Çünkü yapacağımız yanlışları sonradan şu ya da bu biçimde düzeltemez, eksikleri tamamlayamayız. Ayrıca yazılı anlatımın belli ve kesin kuralları vardır, yazı yazarken bunlara uymamız, düşüncelerimizi kurallara uygun cümleler durumuna getirmemiz, bu cümleleri en etkili ve amacımıza en iyi varacak biçimde sıralamamız gerekir. Yazılı anlatımın başka bir özelliği de kalıcı olmasıdır. “Yazmadan durmadığım için değil; yazarak var olduğuma

inandığım, hayatı ölüme karşı savunmayı yeğlediğim için yazıyorum.” (Andaç, 2004: 411).

İnsanların çoğu, iyi yazamayacaklarını düşündükleri için yazmaktan kaçınırlar. Yazıları eleştirildiğinde de iyi yazmanın yazarların işi olduğunu söylerler. Oysa doğru ve düzgün yazmak, okuma yazma bilen herkesin işi olmalıdır.

Kavcar (1996: 16)’a göre: “Doğru ve düzgün anlatım bir yetenek değil, doğrudan doğruya eğitimle elde edilen bir beceridir. Bu beceri, elverişli Ortamda, uygulama ve denemelerle, özen ve çaba ile kazanılır.

Örneğin yazma, sanıldığı gibi olağanüstü yetenekler istemez. Çalışan, biraz çaba ve özen gösteren herkes dilini kullanmayı öğrenebilir, amacını düzgün olarak yazıya dökebilir. Elbette herkes büyük yazar olamaz, bunda yetenek gerekir, ama doğru yazma becerisi kazanabilir.”

Yazılı anlatım becerisi, ana dili ile ilgili bilgilerin kullanılmasını gerektiren ve uygulamalarla gelişen bir beceridir. Öğrenciye kendi yaşantısıyla, gördükleriyle, hissettikleriyle, hayal ettikleriyle ilgili yazılı anlatım çalışması yaptırarak öğrencinin bu becerisi ve düşüncesi geliştirilebilir. Çünkü yazmak, düşünce üretmekle mümkündür. Andaç (2004: 409)’ın “Dilimin sınırları, düşüncemin sınırlarıdır.” dediği gibi, düşünebilmek de dili etkili kullanmaya bağlıdır.

Dil becerilerini geliştirebilmek, o becerileri uygularken düştüğümüz sıkıntının nedenlerini öğrenmeyi ve bu konudaki sorunların giderilmesini gerektirir. “Düzgün anlatım, yaparak öğrenilen bir sanattır. İyi, doğru, düzenli ve etkili anlatıma giden yol araştırmalardan ve dikkatli denemelerden geçer” (Kavcar, 1996: 16). “Yazı yazmak demek; kelimeleri, cümleleri üst üste, gelişigüzel sıralamak demek değildir. Yazı yazmak duygu ve dilekleri, fikir ve düşünceleri belli bir düzen, disiplin ve ahenk içinde anlatmaktır. İşte yazılı kompozisyonun amacı da budur. Yazılı anlatım eğitiminin eksikliği ve hiç yapılmaması öğrencileri birçok beceriden yoksun bırakır. Yazılı kompozisyon eğitimi okullarda gerektiği gibi yapılabilse bu beceriye yeteri kadar önem verilse öğrencilerin önüne yepyeni ufuklar açılır. Yazılı anlatımda gerçek başarıyı sağlayan öğrenci geleceğe güvenle bakar”(Öner, 1996: 44- 45).

Öğrenci yazılarında karşılaştığımız eksiklikler ve anlatım bozuklukları programda belirtilen amaç ve davranışların tam olarak gerçekleşmediğini göstermektedir. Göğüş (1978: 243), öğrenci yazılarında görülen eksikliklerin nedenlerini şöyle sıralıyor:

1. Bilişsel gelişim düzeyleri yeterli değildir; bunun sonucu olarak da bilgi, kavrayış, düşünme yetersizlikleri yazılarında da belirir.

2. Yazma eğitimleri eksiktir. Öğrenciler yaşadıkları, gördükleri olayları, düşündüklerini yazmaya yeterince alıştırmamışlardır. Bu deney eksikliğinden:

a) Başlık yapmak, olayları, düşünceleri sıralamak, yazıyı bölümlere, paragraflara ayırmak gibi alışkanlıkları oluşmamıştır.

b) Yazı biçimlerini bilmezler.

c) Sözcük dağarcıkları dardır.

d) Tümce kurmada yetersizdirler.

e) Yazım kurallarını bilmezler.

f) Noktalama işaretlerini kullanma alışkanlıkları yetersizdir.

g) Kendilerine güvensizdirler.

Bu konudaki eksiklikleri en aza indirmek için derslerde yapılacak olan yazılı anlatım çalışmalarında öncelikle öğrencinin yazma isteği duyması sağlanmalıdır.

Göğüş (1978: 244-245)'e göre, "Öğrencileri yazmaya teşvik etmek için:

1. Yazma güç bir beceri olarak gösterilmemelidir.

2. Öğrencinin düşünmesine yardım edilmelidir.

3. Yazmada karşılaşılan güçlüklerle yardım edilmelidir.

4. Ödev hazırlamak için süre verilmelidir.

5. Öğrenciye, yardımcı kaynaklar sağlanmalıdır

6. Yazılarda başarılı yönler aranmalıdır.

7. Öğrenciyi yazmaya isteklendirecek ödev konuları seçilmelidir."

Öğrencide yazma isteğinin olması, yazılı anlatımda başarılı olmanın ilk koşuludur. Bunun sağlanamadığı durumlarda anlatım bozukluğunun olması kaçınılmazdır. Anlatım bozukluğu, anlatmak istenileni tam olarak ve dil kurallarına uygun anlatamamaktan kaynaklanır. Bu nedenle "Doğru yazı, anlatmak istediğini dil kurallarına uygun olarak anlatan yazıdır. Doğru yazmak, yazı dilinin ilk koşulu ve ilk basamağıdır. Doğru yazıda sözcükler, anlamı aşağı yukarı değil, tam olarak karşılır" (Kavcar ve diğerleri, 2004: 28).

Baslıca dil ve anlatım yanlışlarının nedenleri şöyle sıralanabilir:

"Sözcük Yanlışları:

- Yapıları yanlış olan sözcükler

- Birbirleriyle karıştırılan sözcükler
- Yanlış anlamda kullanılan sözcükler
- Gereksiz sözcükler
- Tekrarlar
- Gereksiz yardımcı eylemler
- Çelişen sözler

Cümle Yanlışları:

- Mantık yanlışları
- Çeviriyi andıran sözler
- Cümle öğeleriyle ilgili yanlışlar
- Tamlama yanlışları
- Özne yanlışları
- Tümeleç yanlışları
- Yüklem yanlışları
- Yanlış yerde bulunan öğeler” (Kavcar ve diğerleri, 2004: 28-39).

Bu yanlışlar, Ana dili öğretiminde dilbilgisinin özellikle de cümle bilgisinin konu alanına girer. “Dilbilgisi, sesleri, sözcükleri, cümleleri inceler. Daha doğru, daha kusursuz düşünmemize yardımcı olur. Doğru konuşmamızda ve yazmamızda etkili olur” (Kavcar ve diğerleri, 1997: 74).

“Türkçemizin yapı, kural ve olanaklarının örgencilere uygulamalarla kavratılması ve onlarda Türkçeyi doğru kullanma duyarlılığı ve bilincini oluşturulması için; ana dilin temel etkinlikleriyle bütünleşmiş bir dilbilgisi öğretimine önemli görevler düşmektedir” (Sever, 1995: 24).

Dil bilgisi dilin temel kurallarını öğretir. Bu kurallar ezberlenerek değil, uygulanarak öğrenilir. “Dilbilgisi, öğrencilere dilin olanaklarını, yaratıcı gücünü ve kurallarını sezdirenen; en genel anlamda da anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olan bir öğretim sürecidir” (Özdemir, 2003: 57). Anlamalı cümle, dilbilgisi kurallarına uygun sözcüklerin ve eklerin doğru seçilmesiyle kurulabilir.

Yazılı anlatımda yazım ve noktalamanın önemi

Doğru anlamak ve doğru anlatmak; özellikle doğru yazmak dilin kurallarına uygun tam cümle kurabilmekle mümkündür. Bunun için sözcüklerin doğru seçilmesi, doğru

yazılması, cümlede yerinde kullanılması, yazıda noktalama işaretlerinin uygun yere konması gerekir. Yazılı anlatımda yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygunluk da önemlidir. Yazılı anlatım çalışmalarının değerlendirilmesinde bu kurallara uygunluk da ölçüt alınır. “Bir dilin sözcüklerinin doğru olarak yazıya geçirilmesini sağlayan ortak yazma biçimine yazım (imla) denir”(Kavcar ve diğerleri, 2004: 56). Yazım çalışmaları, Türkçe dersinde sözcüklerin doğru yazılışının öğretilmesi temeline dayanır. Bu çalışmalar sözcükleri doğru yazmaya alıştıırır, dil birliği sağlar. Göğüş (1978: 372), yazım eğitiminin başlıca amaçlarını;

1. Sözcüklerin doğru yazılışlarını öğretmek,
2. Sözcüklerin hangi ses ve harflerden oluştuğu konusunda bilinç vermek,
3. Doğru yazım yoluyla sözcükleri doğru söylemeye alıştıırmak,
4. Karşılaştığı yeni sözcüğü ses ve harfleriyle tanımaya alıştıırmak,
5. Yazım kurallarını öğretmek,
6. Doğru yazma isteği ve sorumluluğu kazandırmak” biçiminde sıralamaktadır.

dokuzuncu sınıf öğrencilerinin bilmesi gereken başlıca yazım kuralları şunlardır:

- Büyük ve küçük harflerin kullanılışı
- Ünsüz benzeşmesi kuralı
- Sert ünsüzlerin yumuşaması kuralı
- Ünsüz düşmesi ve ünsüz türemesi
- Ünlü daralması
- Mastar ekinin yazılışı
- “-de” eki ve de bağlacının yazılışı
- “-ki” eki ile ki bağlacının yazılışı
- “imek” fiilinin yazılışı
- Soru ekinin yazılışı
- Sözcüklerin satır sonunda heceye doğru bölünmesi
- Sayıların yazılışı
- Birleşik sözcüklerin yazılışı
- Birleşik eylemlerin yazılışı
- Düzeltme işaretinin kullanılışı
- Kesme işaretinin kullanılışıdır.

2.6. Dil ve Anlatım Ders Programı

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 14.07.2005 tarih ve 197 sayılı kararı ile kabul edilen "Dil ve Anlatım Dersi Öğretim Programı" nda ders hakkında yapılan genel açıklama şöyledir.

2.6.1. Dil ve Anlatım Dersi Öğretim Programının hareket noktası ve amacı

Dil ve Anlatım dersinin hareket noktası, dili kullanmanın, bilgiden çok beceriye dayandığı gerçeğidir. Dili kullanma becerisinin insanın her türlü etkinliğinde önemli rolü olduğu bilinmektedir; çünkü insan, kültür alanını Ana diline göre ve Ana dilinin imkânlarıyla şekillendirir, kendini ve dünyayı dil aracılığıyla anlamlandırır.

Programın hareket noktası da ilköğretimi bitiren öğrencilerin, dili kullanma becerisi kazanarak zamanın ihtiyaçlarına cevap verebilecek aydın kişiler durumuna gelebilmelerini sağlamaktır.

Bu derste öğrencilerin kazandıkları dil becerileri ile kendilerini her düzeyde sözlü ve yazılı olarak iyi, doğru ve güzel ifade etmeleri; her türlü Türkçe metni doğru anlayıp yorumlayabilme alışkanlığı kazanmaları hedeflenmiştir. Sözü edilen beceriler, öğrencilerin kültür alanı ile ilişkilerini düzenlemelerini ve geliştirmelerini de sağlayacaktır.

Program hazırlanırken öğrencilere; iletişim aracı olan dilin bireysel anlatımda kullanılmasına yönelik becerilerin kazandırılmasının yanı sıra; öğrencilerin bu becerileri anlatımda kullanmaları istenmiştir. Ayrıca kazandırılması hedeflenen dil ve anlatım becerilerinin kültür birikimiyle ilişkileri de sezdirilmeye çalışılmıştır. Bu becerilerle öğrencilerin kendi kimliklerinin bilincinde olan, evrensel değerlere ve gelişmelere açık; düşünen, hisseden ve bunları Türkçe ile ifade edebilen bireyler hâline gelmeleri amaçlanmıştır.

Programda, metinlerden hareketle yaptırılan uygulamalarla, dil birimlerinin bir ileti etrafında daha geniş ve üst seviyede yeni bir anlam birimini nasıl ve niçin oluşturduğu; bu anlam biriminde bulunan dil birliklerinin birbiriyle ilişkisi üzerinde de durulmuştur. Hazırlanan programda soyut bilgiler verme, anlatımla ilgili tavsiyelerde bulunma yerine; metinlerden hareketle öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarında becerilerini geliştirerek Türkçenin özelliklerini kavramaları; bu alandaki

kişisel uygulamalarıyla dili her düzeyde doğru ve güzel kullanabilme zevki ve alışkanlığı kazanmaları hedeflenmiştir.

Böylece Türkçenin sesini ve söyleyişini kendi benliğinde geliştirerek kullanabilen; bu dille düşünen, bireysel dünyasını zamanın gerektirdiği ölçüde genişletip derinleştirerek zenginleştirebilen; ilim ve felsefe yapabilecek temel beceri ve alışkanlıkları kazanan; bu dille inanan, hisseden, var olanı algılayan ve değerlendirebilen; Türkçenin evreninde kendisini çağdaş insan olarak hisseden; toplumla bütünleşmiş öğrenciler yetiştirmek amaçlanmıştır.

2.6.2. Dil ve anlatım dersi öğretim programının yapısı

Liseler için hazırlanan Dil ve Anlatım Programı'nda da konu başlıkları, amaçlar, kazanımlar, etkinlikler ayrı ayrı listeler hâlinde verilmedi. Her sınıfta ve her üniteye neyin, niçin ve nasıl öğretileceği, her bölümde öğrencilerin neler kazanacağı belirlendi. Dil bilgisi kurallarını ezberletmekten kaçınıldı. Herhangi bir konuda yazı yazabilmenin küçükten büyüğe, parçadan bütüne ve basitten karmaşığa uzanan bir düzen içinde zamanla kazanılan bir beceri olduğu düşünüldü. Liselerde kazandırılmak istenen dil ve anlatım ile ilgili bilgi, beceri ve alışkanlıklar, önce sınıflara bölündü; daha sonra sınıflara ayrılan konular birbirini tamamlayan ünitelere ayrıldı.

Dokuzuncu sınıf programı

Dokuzuncu sınıf programı altı üniteden oluşmaktadır. Birinci üniteye iletişim, dil ve kültür ilişkisi ele alınmıştır.

İkinci ünite, dillerin sınıflandırılmasına, Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri ve Türkiye Türkçesinin oluşumuna ayrılmıştır.

Üçüncü ünite, “Ses Bilgisi- Yazım ve Noktalama” yı konu almaktadır. Bu üniteye söyleyişin önemi üzerinde özellikle durulmuş, böylece Türkçenin ses zenginliğinin ve çağrışım değerlerinin sezdirilmesi hedeflenmiştir. İmlâ ve noktalamayla ilgili kurallar uygulamalı olarak hatırlatılmıştır.

Dördüncü üniteye “Kelime (Sözcük) Bilgisi” üzerinde durulmuştur. Üniteye; “Kelimedeki Yapı”, “Kelimedeki Anlam ve Kavram”, “Anlamları Bakımından Kelimelerin Gruplandırılması”, “Anlam İlişkilerine Göre Kelimeler”, “Kelimelerde Anlam Değişimleri” ve “Kelime Grupları” işlenmiştir. Bu üniteye kelimelerin yapı özellikleri metinlerden hareketle uygulamalarla sezdirildikten sonra “Kelimedeki Anlam” üzerinde

durulmuştur. Bu sıralamayla, öğrencilerin seçilen metinlerden hareketle kelimelerin kullanıldıkları yerde farklı işlevler yüklenebilen birer anlam birimi olduklarını kavramaları hedeflenmiştir.

Beşinci ünite “Cümle (Tümce) Bilgisi” ele alınmıştır. Bu ünite sırasıyla; “Cümlenin Öğeleri”, “Cümlenin Yapısı”, “Cümlede Anlam” alt başlıkları altında; dil bilimin konusu olan cümleden, anlam bilimin oluşturucu birimi cümleye geçiş üzerinde durulmuştur. Bu ünite “Anlatım Bozuklukları” konusunun, uygulamalı olarak işlenmesi hedeflenmiştir.

Altıncı ünite “Paragraf Bilgisi”ne ayrılmıştır. Sırasıyla; “Anlatım Birimi Olarak Paragraf”, “Paragrafta Yapı”, “Paragrafın Boyutu”, “Paragrafta Anlam ve Ana Düşünce”, “Paragraf Çeşitleri”, “Paragrafta Düşünceyi Geliştirme Yolları” ve “Metin ve Paragraf” başlıkları altında paragrafla ilgili hususlar üzerinde durulmuştur.

Böylece dokuzuncu sınıfta, sesten paragrafa doğru anlatımda kullanılan birimlerin kavratılması ve bunların öğrenciler tarafından doğru ve güzel kullanımının kişisel beceriye dönüşecek düzeyde özümsemesi hedeflenmiştir.

2.6.3. Programın uygulaması ile ilgili esaslar

Dokuzuncu sınıf program hedefleri

Dil ve Anlatım dersinde yukarıda belirtilen amaçlara ulaşabilmek için; program, edebiyat öğretiminde olduğu gibi, öğrencilerin dili kullanma becerilerini, zevk ve anlayış düzeylerini belirleyerek uygulanmaya başlanmalıdır. Ayrıca çevrenin kültür ve dil zevki düzeyi gözden uzak tutulmamalıdır. dokuzuncu sınıfta öğrencilerin ses, telâffuz, kelime, cümle ve paragrafa ayrılan ünitelerde anlatımın malzemelerini çok iyi tanımaları ve onları kullanma alışkanlığı edinmeleri sağlanmalıdır. İyi ve doğru seçilmiş konuşma örnekleri çevresinde öğrenciler, kelime ve cümle seviyesinde kusursuz söyleyişe ulaşmalıdır. Bunun için öğretmen veya zümre öğretmenleri programın uygulandığı çevrede çok rastlanan söyleyiş kusurlarını belirlemelidirler. Bunlar; yazdırılarak, yazı dili ile yazılmış metinler okutulurken, kelimeleri güzel ve doğru telâffuz eden insanların konuşmaları dinletilerek düzeltilmelidir. Gerekliğinde her ünite, dil ve telâffuz kusurlarının düzeltilmesine zaman ayrılmalıdır. Bunun için her sınıfta öğretim yılı başından itibaren kusursuz yazma ve konuşma konusunda

öğrencilerin birbirleriyle yarışmalarının yolları aranmalı, güzel konuşma örnekleri dinletilmeli ve öğrencilere güzel konuşma zevki kazandırılmalıdır.

Öğrencilere her sınıf düzeyinde ve her derste Türkçeyi doğru kullanmanın bir görev olduğu bilinci verilmeli, bunu sağlamak için işlenen metinlerde ve metin parçalarında dilin nasıl güzel kullanıldığı gösterilmelidir. Metinler ve metin parçaları işlenirken her kelimenin veya kelime grubunun yerine konabilecek başka kelime veya kelime grubu olup olmadığı araştırılmalı, yazarın niçin metindeki kelime veya kelime gruplarını seçtiği tartışılmalıdır.

Öğrencilere aydın insan olmanın ilk ve temel şartının dili doğru ve güzel kullanmak olduğu sezdirilmelidir. Bunun için öğrencilere örnek güzel sözler, seçilmiş cümleler ve kısa yazı örneklerini içeren bir dosya hazırlamaları önerilmelidir.

Dil ve Anlatım Dersi Öğretim Programı; iletişim aracı olan dilin, kültürün oluşmasındaki yeri ve değerini konu alan üniteyle başlamaktadır. Bu ünite, seçilen metinlerden hareketle öğrencilerin önce iletişimin önemi ve değerini kavramlarla sağlanmalıdır; sonra da dille gerçekleştirilen iletişimin özellikleri üzerinde durulmalıdır. İletişimin önemini kavratmak için doğal göstergelerden ve şehir planlarından yararlanılmalıdır. Öğrenciler, en iyi iletişim aracının dil olduğu gerçeğini ortaya koyacak biçimde yönlendirilmelidir. Öğrencilerden iletişim, dil, insan ve kültür ilişkilerini konu alan yazılar bulmaları ve bu yazıları okumaları istenmelidir. Sınıfta gruplar arasında yapılan tartışmalarla dilin kültür taşıyıcılığı yönü üzerinde özellikle durulmalıdır. Ayrıca aynı zaman dilimi içinde dil göstergelerinin karşılıklı ilişkileri belirlenmeli ve dilin bir sistem olduğu vurgulanmalıdır. Bütün bunlar, öğrenci gruplarının tartışarak ulaştıkları sonuçlar ile birlikte saptanmalıdır. Öğrencilerin, “dilini, neden o dili konuşan insanların kimliği olduğunu tartışmalarına imkân verilmeli; tartışma sonunda ulaşılan sonuçlar maddeler hâlinde sıralanmalıdır.

Bu ünite, ders kitabındaki metinlerden, öğrencilerin bulup getirdikleri yazılardan ve öğretmenin belirlediği çalışmalardan yararlanılmalı; iletişim-dil-kültür ilişkisi tartışılarak belirlenmeli; dil ile ulusal kimlik arasındaki ilişki üzerinde durulmalıdır.

Dokuzuncu sınıf ikinci ünite, Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri ve Türkiye Türkçesinin oluşumu işlenirken öğrencilerden konuyla ilgili bilgi toplamaları istenmeli, daha sonra soru-cevap metoduyla bu konular üzerinde durulmalı; öğrencilerin konuyla ilgili verdikleri doğru bilgiler önce tahtaya yazılmalı, sonra da önem derecesine göre

sıralanmalıdır. Dünya haritası üzerinde dil ailelerinin konuşulduğu yerler işaretlenmeli, Türkçenin konuşulduğu coğrafyanın genişliği sezdirilmelidir.

Dil ve anlatımın birbirinden ayrılmasının imkânsız olduğu ortaya konulmalı; birbirini tamamlayarak geliştiği hissettirilmelidir.

Öğretmen, anlatımda kullanılan birimleri öğrencilerle birlikte belirlemelidir. Böylece anlatımda sesin ve sesin yazıyla tespitinin en küçük birim olduğu düşüncesinden hareketle “Söyleyiş-İmlâ ve Noktalama” ünitesindeki amaçlar ve kazanımlar üzerinde durulmalıdır. Ses ve söyleyişin yazıyla ifadesinin bir rastlantı olmadığı, tarihî gelişimin bir sonucu olduğu, kolaylıkla değiştirilemeyeceği belirtilmelidir.

Dilde kelimelerin en küçük anlatım birimi olduğu, bir anlamı ifade etmek üzere farklı ses ve anlam birimciklerinin kaynaşmasıyla oluştuğu öğrencilere fark ettirilmelidir. Kelimede anlamın oluşması, seçilen metinlerden verilen örneklerle kavratılmalıdır. Kelimelerin metinlerde hangi anlam değerleriyle görevler üstlendikleri üzerinde ısrarla durulmalıdır.

Kelime Bilgisi adlı üniteye belirlenen amaç ve bu amaçlar altında sıralanan kazanımlar, önerilen etkinlikler, seçilen metinler çevresinde değerlendirilmeli ve uygulanmalıdır. Kelimelerin öğrenilecek bir kalıp değil; kullanılacak bir anlatım birimi olduğu, kullanıldıkça da benimsendiği ve zenginleştiği sezdirilmelidir.

Öğretmen, seçilen metinler üzerinde kelime düzeyinde dil ve anlatım çalışması yaptırmalıdır. Kelimelerin veya kelime gruplarının niçin seçildikleri, metinde kazandıkları değerler, anlatımda yüklendikleri işlevler, birlikte kullanıldıkları kelimelerle ses ve anlam bakımlarından sağladıkları yapılar ve çağrışımlar üzerinde öğrencilere sorular yöneltilmelidir.

Cümle Bilgisi ünitesinde cümlenin metindeki anlamı, işlevi, değeri üzerinde durulmalıdır. Bunun için öğrencilere seçilmiş metinlerde cümlelerin farklı biçimlerde düzenlenip düzenlenmeyeceği sorulmalı; ele alınan metindeki cümlelerin değeri ve işlevi tartışılmalıdır. Cümlelerin diğer cümlelerle ilişkileri üzerinde de durulmalıdır. Öğretmen seçilmiş metinlerden bazı cümleleri çıkarmalı, öğrenciler bu çıkarılan cümlenin yerine konulabilecek cümleler bulmaya çalışmalıdır. Metnin başına veya sonuna eklenen cümlelerle metnin anlam değerindeki değişimler tartışılmalıdır. Cümlede yer ve zaman bildiren zarflarla zamirlerin metne kazandırdıkları üzerinde

öğrencilerin düşünceleri alınmalı, cümlelerin farklı seçeneklerden hangisinin anlamı en iyisi tamamlayıp tamamlamadığı tartışılmalıdır.

Paragraf Bilgisi ünitesinde belirlenen amaçlar doğrultusunda hazırlanan kazanımlardan hareketle seçilen farklı paragrafların öğrenciler tarafından incelenmesi sağlanmalı, inceleme sonuçları sınıfta tartışılmalıdır. Cümlelerin paragrafta nasıl ve neden birleştikleri, amaçlardan ve kazanımlardan hareketle öğrencilere buldurulmalıdır. Öğrencilere farklı konularda, paragraflar yazdırılmalı; bunlar okutturulmalı, varsa dil yanlışları düzeltilmelidir.

Dokuzuncu sınıfta anlatım birimleri üzerinde yürütülen çalışmalar; seçilmiş metinler üzerinde, ünitedeki amaç ve kazanımlardan hareketle büyük ölçüde soru-cevap metoduna, yeri geldikçe de metin üzerinde inceleme ve karşılaştırmalara yer verilerek sürdürülmelidir. Öğrencilerin her düzeyde metinle yüz yüze gelmesi sağlanmalı ve onlardan bu metinlere benzer yazılar hazırlamaları istenmelidir.

Öğrencilere dokuzuncu sınıfta, sesten paragrafa doğru anlatımda kullanılan birimler her yönüyle tanıtılmalı, bu birimlerin tüm özellikleri kavratılmalı ve her türlü anlatımda bunları kullanma becerisi kazandırılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ALANDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Kelağa Achmet IMPRAİM, 2005 yılında yaptığı ‘‘Yunanistan’da (Batı Trakya’da) İki dilli Eğitim Veren Azınlık Okullarında Türkçe ve Yunanca Öğrenim Gören Öğrencilerin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi’’ adlı doktora tezi, ile Yunanistan’ın Batı Trakya bölgesindeki azınlık okullarında iki dilli eğitim gören öğrencilerin ana dili Türkçe ve ikinci dil Yunancada okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Genel akademik başarı ortalamalarıyla Yunanca ve Türkçe okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Kompozisyonlarda, öğrenciler her iki dilde de yaşları ile doğru orantılı bir dilsel gelişim sergilememektedir.

Araştırmanın sonunda, azınlık eğitiminin niteliğini artırmaya katkı getireceği düşünülen öneriler sunulmuştur.

Esra Ekinci ÇELİKPAZU 2006 yılında yaptığı ‘‘Erzurum Merkez İlçe ilköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma’’ başlıklı yüksek lisans çalışmasında Erzurum merkez ilçedeki ilköğretim okullarının 6. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarında yaptıkları yanlışlar belirlenip bu yanlışların sebepleri ve karşılaşılan sorunlarla ilgili çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Araştırma alanı olarak Erzurum merkezde yer alan farklı mahallelerdeki on üç okul ile İlica Yavuz Selim Yatılı İlköğretim Bölge Okulu seçilmiştir.

Sonuç ve Öneriler bölümünde ise elde edilen sonuçlar ışığında, karşılaşılan sorunlarla ilgili değerlendirmeye ve önerilere yer verilmiştir.

Uğur ESAN’ ın 2006 yılında yaptığı ‘‘İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin yazılarındaki söz dizimi ile edebi söz diziminin (Tarık Buğra) karşılaştırılması (Bolvadin örneği/yazılı anlatım)’’ adlı çalışmasında Tarık Buğra’nın on bir tahkiyeli eserinden ve ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılarından alınan bin beş yüzer cümle söz dizimleri bakımından incelenilerek edebi yazı dilindeki söz dizimi ile öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki söz dizimi karşılaştırılmıştır. Çalışmanın altıncı bölümünde ise aynı konuda fakat incelenen yazarlar ve sınıfların farklı olduğu iki yüksek lisans tezinin sonuçlarından faydalanılarak ilköğretim öğrencilerinin dördüncü

sınıftan sekizinci sınıfa söz dizimi bakımından nasıl bir gelişme gösterdikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Öğrencilerin, yazı dilinde kullandıkları cümlelerin söz diziminin, edebi yazı dilindeki söz dizimiyle paralellik gösterdiği, cümlelerin sıklıkla kurallı ve fiil cümlesi şeklinde kurulduğu, cümlelerdeki öge sayısı arttıkça sıklık oranının azaldığı, ilköğretim öğrencilerinin bir üst sınıfa geçmelerine rağmen yazılı anlatımlarındaki söz dizimlerinde kayda değer bir öge artışı olmadığı görülmüştür.

Handan Burak NALCI 2006 yılında yaptığı “**Uşak İl merkezindeki 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımda deyimleri kullanma becerisi**” adlı çalışmasında Uşak il merkezindeki 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımda deyimleri kullanma becerilerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışmada 8. Sınıf öğrencilerinin deyimleri kullanma becerileri; sosyo-ekonomik düzeyin, ailelerin öğrenim durumunun, öğrencilerin okudukları edebi türlerin, masal ile olan bağlarının, gazete okuma alışkanlıklarının, kitap okumaya ilişkin görüşlerinin etkileri açısından incelenmiştir.

Araştırmanın sonunda ise sonuçlara bağlı olarak anne-babalara, öğretmenlere, programa ve yayın evlerine yönelik önerilerde bulunduk.

Hüseyin ANILAN 2005 yılında yaptığı “**Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde kelime ağı oluşturma yönteminin etkililiği**” isimli çalışmasında, ilköğretim beşinci sınıf Türkçe dersinde, kelime ağı oluşturma yönteminin, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin gelişimine etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemesinde SPSS paket programından yararlanılmış, gruplar arası karşılaştırmalarda bağımlı t testi kullanılmış, anlamlılık düzeyi .05 olarak benimsenmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinden sonra şu sonuca ulaşılmıştır:

Türkçe dersi yazılı anlatım çalışmalarında, kelime ağı oluşturma yönteminin uygulandığı deney grubu ile, geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin yazılı anlatım becerileri arasında istatistiksel bakımdan deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.

Ercan KARAKETE 2005 yılında yaptığı “**Yaratıcı dramının ilköğretim II. kademedeki 6.sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine olan etkisi**” isimli

çalışmasında ilköğretim II. Kademedeki Türkçe derslerinde yazılı anlatım etkinliklerinde Yaratıcı Drama bir teknik olarak kullanılmış ve yazılı anlatım becerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmayla Yaratıcı drama teknikleri ile yapılan Türkçe derslerinin, Geleneksel yolla yapılan Türkçe derslerine göre yazılı anlatım becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmaya çalışılmıştır.

Kadir Kaan BÜYÜKİKİZ' in 2007 yılında yaptığı **“İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin söz dizimi ve anlatım bozukluğu açısından değerlendirilmesi”** isimli araştırmasında, farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki 105 ilköğretim 8. Sınıf öğrencisinin yazılı anlatım becerileri söz dizimi ve anlatım bozukluğu açısından değerlendirilmiştir.

Çalışmada elde edilen bulgular ışığında, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin (sözdizimi ve anlatım bozukluğu) geliştirilmesine yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Orta öğretimdeki yazılı anlatım yanlışlarını konu alan baslıca araştırma ve incelemeler yapıldıkları yıllara göre sırayla özetlenmiştir.

Fatih AYZAZ 2005 yılında yaptığı **“Ankara İlinde Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin İç Yapı Bakımından Gelişimi Üzerine Bir İnceleme”** adlı tez farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki liselerin dokuzuncu sınıfında öğrenim gören 300 öğrencinin yazılı kompozisyonları, bağlama öğeleri kullanımı, bağlama öğeleri kullanım hataları, tutarlılık biçimleri ve metin içi tutarsız ifadelerden kaynaklanan hatalar bakımından değerlendirilmiştir.

Araştırma bulgularına göre dokuzuncu sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarda birden fazla konuda yazma, konuyu doğru şekilde algılayamama, konu sınırlaması yapamama, fikir üretememe, örnekleme yapamama, başlık yazmama veya uygun başlık bulamama, konuşma dilini yazı diline aktarma, paragraf kavramını bilmeme, kompozisyon üst yapı unsurlarını etkili kullanamama, ana fikir, tartışma ve sonuç yetersizlikleri, dil bilgisi ve yazım kurallarına uygunsuzluk, doğru ve güzel yorum yapamama, düşündüğünü etkili ve güzel bir biçimde ifâde edememe, anlatımda bir bütüne ve sonuca ulaşamama, internet ortamında kullanılmaya başlanan kısaltmalı ve dil kullanımlarını yansıtmama, ağız özelliklerini yazı diline taşıma gibi genel sorunlar olduğu da anlaşılmıştır.

2006 yılında A.Kadir KIRBAŞ 'ın hazırladığı “ İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi” adlı tez çalışmasında İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında yaptıkları imlâ, noktalama kurallarının uygulanması ve plânlama hataları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anket ilk olarak Şair Nef'i İlköğretim Okulu 8/A sınıfında uygulanmış ve daha sonra seçilen ilköğretim okullarının sekizinci sınıflarından bir şubeye uygulanmıştır.

Sonuç olarak öğrencelerin yazılı anlatım becerileri okul, cinsiyet, ailenin aylık geliri, Türkçe dersinden 1. dönem aldığı not ve en çok sevdiği ders gibi değişkenlere göre farklı olduğu tespit edilmiştir.

Özgür ÜSTÜN' ün 2007 yılında hazırladığı “**Orta öğretim üçüncü sınıfta Türk Dili ve Edebiyatı dersinde karikatür kullanımının yazılı anlatım öğretimine etkisi**” adlı çalışmasında karikatürlerin yazılı anlatım öğretimine olan etkisi ile öğrencilerin kompozisyon dersi hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Karikatürlerin yazılı anlatım öğretimine olan etkisini belirlenmeden önce bu konuyla ilişkili ve bu konuyu destekler nitelikte olduğu düşünülen öğrencilerin kompozisyon dersi hakkındaki genel görüşlerinin neler olduğunu öğrenmek için bir anket geliştirilmiştir. Ankette yer alan yirmi bir maddeye öğrencilerin ne düzeyde katılıp katılmadıklarını belirlemek amacıyla dörtlü bir seçenek verilmiş, anket sonuçları bilgisayar ortamında SPSS paket programına göre çözümlenmiş, verilerin frekans, yüzdelik dağılım, ortalama ve standart sapmalarına bakılmıştır.

Karikatürlerin yazılı anlatım öğretimine etkisi ile ilgili olarak başlık, anlatım düzeni, anlatım zenginliği, dil-yazım-noktalama ve mesaj doğrultusunda deney ve kontrol grupları arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Sonuç olarak karikatürlerle yapılan yazılı anlatım derslerinin öğretim üzerinde daha olumlu bir etki yarattığı yargısına ulaşılmıştır.

Mustafa TÜRKYILMAZ 2007 yılında hazırladığı “**Orta öğretim birinci sınıf dil ve anlatım dersi yazılı sınav soruları üzerine bir alan araştırması**” adlı çalışma ile, Dil ve Anlatım dersi yazılı sınavlarında kullanılan soruların ölçme ve değerlendirme niteliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Öğretmenlerin anket sorularına verdikleri cevaplardan elde edilen veriler ile yazılı sorularının araştırmacı tarafından değerlendirmesinden elde edilen veriler karşılaştırılmıştır. Bu verilerin karşılaştırılması sonucunda öğretmenlerin teorik bilgileri ile uygulamaları arasında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Sıddık AKBAYIR 2006 yılında yaptığı “**Yazılı anlatım biçimlerinin yazma becerisi edinimindeki işlevleri**” adlı tez çalışması ile anlam ve anlatım bütünlüğü bulunan, yazılı dil ürünlerinin tümünün geniş anlamda bir metin olduğunu ifade etmiştir. Bu metinlerin verilerinden yola çıkılarak hazırlanan bu çalışmada, yazılı anlatımda biçimin (üslubun) bir ögesi olarak kullanılan anlatım biçimlerinin yazma becerisindeki işlevleri edinim (yetenek) ve kullanım (uygulama) bağlamında ele alındı. Türkçe Öğretim Programı’nda oldukça önemli bir yer tutan ‘yazma alanı’nın temelinde, anlatım biçimlerinin kavratılması vardır. Uygulamalar, sistematik bir biçimde, ilk yazılandan son yazılana doğru, gelişme, edinim ve kullanım düzeyinde sıralanabilir. Bu durumda anlatım biçimlerini kuram ve uygulama bağlamında kavrayan, yeterli donanımı alan bir öğretmen adayı öğrencinin, düşünsel ya da yaratıcı yönü yüksek, özgün bir metin ortaya koyması beklenir. Netice olarak bu öğrencinin kurgu ve dil kullanımını açısından nitelikli metinler oluşturmada belirli bir düzeye ulaşabildiği görüldü.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini, bilgi toplama araçları, bilgilerin toplanması ve verilerin istatistiksel analizi yer almaktadır.

4.1 Araştırmanın Modeli

Amacı, Erzurum il merkezindeki ve Horasan, Pasinler ve Köprüköy ilçelerindeki orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin incelenmesi olan bu araştırma, betimsel araştırma modelindedir. Yazılı anlatım yanlışlarının çeşitlerini, sıklığını, örnekleme dağılım oranlarını ve bunlarla ilgili istatistiksel değerlendirmeleri yapmaya uygunluğu nedeniyle bu model tercih edilmiştir. Çünkü “Bu tür araştırmalarda belli bir evrende, araştırılması istenen karakteristiklerin ne kadar sıklıkla bulunduğu bunların sayımı ve dökümü ortaya konmaya çalışılır. Bu tür araştırmalarda amaç, gündelik sorunlara çözüm getirmek, araştırma bulgularından pratikte yararlanmaktır”(Aziz, 1994: 28).

4.2. Evren ve Örneklem

2007/2008 eğitim-öğretim yılında Erzurum Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı bütün resmî okullarının dokuzuncu sınıf öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini, Erzurum Merkez’den seçilen 2007-2008 öğretim yılında Erzurum Milli Eğitim müdürlüğü bünyesinde il merkezindeki Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi, Anadolu Lisesi, Mecidiye Anadolu Lisesi, Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi, 3 Temmuz Lisesi, Ticaret Lisesi ve Pasinler, Horasan ve Köprüköy(Yağan) ilçelerindeki liselerde öğrenim gören 180 dokuzuncu sınıf öğrencisi oluşturur.

Tablo 1: Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımı

Sıra No	Okulun Adı	Öğrenci
1	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	15

2	Mecidiye Anadolu Lisesi	15
3	Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	15
4	Anadolu Lisesi	15
5	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	15
6	Ticaret Meslek Lisesi	15
7	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	15
8	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	15
9	3 Temmuz Lisesi	15
10	Pasinler Lisesi	15
11	Horasan Lisesi	15
12	Yağan(Köprüköy) Lisesi	15
Toplam		180

4.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada başarı testini oluşturan sorular ÖSYM tarafından hazırlanan ve 1999-2007 yılları arasında sorulan Türkçe soruları arasından Ses Bilgisi, Yazım, Noktalama, Kelime Bilgisi, Cümle Bilgisi ve Paragraf Bilgisi konularıyla ilişkili olarak seçilmiştir.

İkinci bölümde, Orta öğretim dokuzuncu sınıflar için “Ses Bilgisi, Yazım, Noktalama, Kelime Bilgisi, Cümle Bilgisi ve Paragraf Bilgisi” ile ilgili test soruları, ikinci bölümde öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini ölçmek amacıyla Ulu önder ATATÜRK’ ün “ **Yurt sevgisi ona hizmetle ölçülür.**” vecizesi yazılı anlatım çalışma konusu olarak hazırlanmıştır.

Öğrencilerin cinsiyet, okul, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, babanın mesleği, ailenin aylık geliri, öğrencinin 2007/2008 eğitim- öğretim yılı 1. kanaat döneminde Dil ve Anlatım dersinden aldığı not, kardeş sayısı, sözlük kullanım durumu, okunan kitap türü ve sayısı gibi özellikleri hakkında bilgi almak amacı ile kişisel bilgi formu oluşturulmuştur.

4.4. Verilerin Toplanması

Hazırlanan anket, test soruları ve yazılı anlatım çalışmasına son şekil verildikten sonra, Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü kanalıyla Erzurum İli Valilik Makamı'ndan uygulama için gerekli izin alınmıştır. Öncelikle, öğrenciler için hazırlanan test soruları, hem öğrenciler tarafından anlaşılıp anlaşılmadığının kontrolü, hem de geçerlik-güvenirlik çalışması için, bir lisenin 1. sınıf öğrencilerinden oluşan 50 kişilik bir öğrenci grubu üzerinde ön uygulama çalışması yapılmıştır.

Lise 1.sınıf öğrencileri için hazırlanan başarı testleri; 2007-2008 öğretim yılı sonunda önceden seçilen il merkezindeki Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi, Anadolu Lisesi, Mecidiye Anadolu Lisesi, Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi, 3 Temmuz Lisesi, Ticaret Lisesi ve Pasinler, Horasan ve Köprüköy (Yağan) ilçelerindeki liselerde öğrenim gören 180 orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Araştırmacının da bizzat refakatiyle gerçekleştirilen başarı testleri yine araştırmacının da katılımıyla uygulama sınıfı öğretmeniyle birlikte toplanmıştır.

Başarı testinin ardından Yazılı Anlatım çalışması yaptırılmıştır. Kişisel Bilgi Anketi başarı testleri ile beraber verilmiştir.

4.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS for Windows 16.00 istatistik paket programı kullanılmıştır. t ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) analiz teknikleri ve ayrıntılı analizler için LSD Post Hoc testi yapılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, toplanan verilerin istatistiksel analizi ile ilgili bulgular ve yorumlar verilmektedir.

5.1. Örneklem Grubu İle İlgili Bilgiler

Örnekleme oluşturan bireylerin, cinsiyetlerine göre dağılımları, Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Örneklemin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

CINSİYET	N	%
Kız	70	38,9
Erkek	110	61,1
Toplam	180	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi örneklemin % 61.1’ini *erkekler*; % 38.9’unu da *kadınlar* oluşturmaktadır.

Örnekleme oluşturan bireylerin, öğrenim gördükleri okullara göre dağılımları, Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Örneklemin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımı

Okullar	N	%
Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	15	8,3
Merkez Anadolu Lisesi	15	8,3
Mecidiye Anadolu Lisesi	15	8,3
Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	15	8,3
Güzel Sanatlar Lisesi	15	8,3
Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	15	8,3
Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	15	8,3
3 Temmuz Lisesi	15	8,3

Ticaret Lisesi	15	8,3
Pasinler Lisesi	15	8,3
Yağan (Köprüköy) Lisesi	15	8,3
Horasan Lisesi	15	8,3
Toplam	180	100,0

Tablo 2’de görüldüğü gibi örnekleme oluşturan bireylerin dağılım sayıları aynı dolayısı ile yüzdeleri de birbirlerine eşittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, annenin eğitim durumu göre dağılımları, Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: Örneklemin Annenin Eğitim Durumu Göre Dağılımı

Annenin Eğitim Durumu	N	%
İlkokul	91	50,6
Ortaokul	31	17,2
Lise	22	12,2
Üniversite-Yüksek Okul	10	5,6
Hiçbiri	26	14,4
Toplam	180	100,0

Tablo 3’te görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin annelerinin eğitim durumları beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 5.6 *üniversite-yüksek okul*’a; en yüksek oran ise % 50.6 *İlkokul*’a aittir. Yöre şartları dikkate alınırca dışarıdan eğitimsiz göç alan ve dışarıya da eğitilmiş göç vermesinden kaynaklanmaktadır.

Örnekleme oluşturan bireylerin, babanın eğitim durumu göre dağılımları, Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4: Örneklemin Babanın Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Babanın Eğitim Durumu	N	%
İlkokul	40	22,2
Orta okul	33	18,3

Lise	58	32,2
Üniversite-Yüksek okul	44	24,4
Hiçbiri	5	2,8
Toplam	180	100,0

Tablo 4'te görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin babalarının eğitim durumları beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran %2,8 *hiçbiri* (okuma-yazma bilmeyen); en yüksek oran ise %32,2 *liseye* aittir. Yöre şartları dikkate alınırca bu durum dışarıdan eğitimsiz göç alması ve dışarıya da eğitilmiş göç vermesinden kaynaklanmaktadır.

Örnekleme oluşturan bireylerin, öğrencinin babasının işi göre dağılımları, Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Örneklemin Öğrencinin Babasının İşine Göre Dağılımı

Öğrencinin Babasının İşi	N	%
Memur	62	34,4
İşçi	31	17,2
Esnaf	36	20,0
Serbest	44	24,4
İşsiz	7	3,9
Toplam	180	100,0

Tablo 5'te görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin babalarının iş durumları beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 3,9 ile *işsiz*; en yüksek oran ise % 34,4 ile *memura* aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, ailenin aylık gelirine göre dağılımları, Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Örneklemin Ailenin Aylık Gelirine Göre Dağılımı

Ailenin Aylık Geliri	N	%
500 ytl ve altı	26	14,4
500 ytl / 1000 ytl arası	77	42,8

1000 ytl / 2000 ytl arası	64	35,6
2000 ytl / 2500 ytl arası	8	4,4
2500 ytl ve üstü	5	2,8
Toplam	180	100,0

Tablo 6’da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin ortalama aylık gelir durumları beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 2,8 ile 2500 ytl ve üstü; en yüksek oran ise % 42,8 ile 500ytl/1000 ytl arasına aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, kardeş sayısı göre dağılımları, Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Örneklemin Kardeş sayısına Göre Dağılımı

Kardeş sayısı	N	%
1-3 arası	83	46,1
4-6 arası	89	49,4
7 ve üzeri	8	4,4
Toplam	180	100,0

Tablo 7’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin kardeş sayı dereceleri üç ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 4,4 ile 7 ve üstüne; en yüksek oran ise % 49,4 ile 4-6 arasına aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalaması gruplarına göre dağılımları, Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Örneklemin Öğrencilerin 1. Dönem Dil ve Anlatım Ders Ortalamasına Göre Dağılımı

Öğrencilerin 1. Dönem Dil ve Anlatım ders ortalaması	N	%
0-44 arası	9	5,0
45-54 arası	28	15,6
55-69 arası	38	21,1
70-84 arası	60	33,3

85-100 arası	45	25,0
Toplam	180	100,0

Tablo 8’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalaması beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 5,0 ile *0-44 arası*; en yüksek oran ise % 33,3 ile *70-84 arası* aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, sözlük kullanım durumlar göre dağılımları, Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Örneklemin Öğrencilerin Sözlük Kullanım Durumlarına Göre Dağılımı

Öğrencilerin sözlük kullanım durumları	N	%
evet	74	41,1
bazen	98	54,4
hayır	8	4,4
Toplam	180	100,0

Tablo 9’da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin sözlük kullanım durumları üç ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 4,4 ile *hayır*’a; en yüksek oran ise % 54,4 ile *bazen*’e aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, okuduğu kitap sayı göre dağılımları, Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10: Örneklemin Okuduğu Kitap Sayısına Göre Dağılımı

Öğrencilerin okuduğu kitap sayı derecesi	N	%
1-10 arası	116	64,4
11-20 arası	34	18,9
21-30 arası	15	8,3
31-40 arası	7	3,9
41 ve üzeri	8	4,4

Öğrencilerin okuduğu kitap sayı derecesi	N	%
1-10 arası	116	64,4
11-20 arası	34	18,9
21-30 arası	15	8,3
31-40 arası	7	3,9
41 ve üzeri	8	4,4
Toplam	180	100,0

Tablo 10’da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin okuduğu kitap sayı derece durumları beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 3,9 ile 31-40 arasına; en yüksek oran ise % 64,4 ile 1-10 arasına aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, okuduğu kitap türüne göre dağılımları, Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11: Örneklemin Okuduğu Kitap Türüne Göre Dağılımı

Öğrencinin Okuduğu Kitap Türü	N	%
Gazete	27	15,0
Dergi	14	7,8
Edebi kitap(roman,hikaye v.s)	71	39,4
Tarihi kitap	6	3,3
Dini kitap	8	4,4
Kurgu bilim	8	4,4
Diğer	3	1,7
Birden çok	43	23,9
Toplam	180	100,0

Tablo 11’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin okuduğu kitap türlerine göre sekiz ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 1,7 ile *diğere*; en yüksek oran ise %39,4 ile *edebi kitaba (roman, hikaye v.s)* aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, noktalama konusu doğru soru puanına göre dağılımları, Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12: Örneklemin Noktalama Konusu Doğru Soru Puanına Göre Dağılımı

Noktalama Konusu	N	%
2.5	8	4,4
5	25	13,9
7.5	42	23,3
10	55	30,6
12.5	50	27,8
Toplam	180	100,0

Tablo 12’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Noktalama konusuna verdikleri doğru cevap sayısına göre beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 4,4 ile 2,5 puana; en yüksek oran ise % 30,6 ile 10 puana aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, Ses Bilgisi konusu doğru soru puanına göre dağılımları, Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13: Örneklemin Ses Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanı Göre Dağılımı

Ses Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanı	N	%
2.5	31	17,2
5	149	82,8
Toplam	180	100,0

Tablo 13’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Noktalama konusuna verdikleri doğru cevap sayısına göre iki ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 17,2 ile 2,5 puana; en yüksek oran ise % 82,8 ile 5 puana aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, Yazım Kuralları konusu doğru soru puanına göre dağılımları, Tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 14: Örneklemin Yazım Kuralları Konusu Doğru Soru Puanı Göre Dağılımı

Yazım Kuralları Soru Puanı	N	%
----------------------------	---	---

2.5	24	13,3
5	43	23,9
7.5	54	30,0
10	43	23,9
12.5	16	8,9
Total	180	100,0

Tablo 14’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Yazım Kuralları konusunda verdikleri doğru cevap sayısına göre beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 8,9 ile 12,5 puana; en yüksek oran ise % 30,0 ile 7,5 puana aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, Kelime Bilgisi konusunda verdikleri cevaplara göre dağılımları, Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15: Örneklemin Kelime Bilgisi Konusunda Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı

Kelime Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanı	N	%
2.5	8	4,4
5	27	15,0
7.5	42	23,3
10	48	26,7
12.5	31	17,2
15	13	7,2
17.5	6	3,3
20	5	2,8
Toplam	180	100,0

Tablo 15’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Kelime bilgisi konusuna verdikleri doğru cevap sayısına göre sekiz ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 2,8 ile 20 puana; en yüksek oran ise % 26,7 ile 10 puana aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, Cümle Bilgisi konusu doğru soru puanı göre dağılımları, Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16: Örneklemin Cümle Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanına Göre Dağılımı

Cümle Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanı	N	%
2.5	10	5,6
5	21	11,7
7.5	41	22,8
10	36	20,0
12.5	26	14,4
15	19	10,6
17.5	13	7,2
20	14	7,8
Toplam	180	100,0

Tablo 16’da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Cümle bilgisi konusuna verdikleri doğru cevap sayısına göre sekiz ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 5,6 ile 2,5 puana; en yüksek oran ise % 22,8 ile 7,5 puana aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, Anlatım Bozuklukları konusu doğru soru puanı göre dağılımları, Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17: Örneklemin Anlatım Bozuklukları Konusu Doğru Soru Puanı Göre Dağılımı

Anlatım Bozuklukları Konusu Doğru Soru Puanı	N	%
2.5	26	14,4
5	73	40,6
7.5	41	22,8
10	40	22,2

Anlatım Bozuklukları Konusu Doğru Soru Puanı	N	%
2.5	26	14,4
5	73	40,6
7.5	41	22,8
10	40	22,2
Toplam	180	100,0

Tablo 17’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Anlatım bozuklukları konusuna verdikleri doğru cevap sayısına göre dört ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 14,4 ile 2,5 *puana*; en yüksek oran ise % 40,6 ile 5 *puana* aittir.

Örnekleme oluşturan bireylerin, Paragraf Bilgisi konusu doğru soru puanı göre dağılımları, Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18: Örneklemin Paragraf Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanı Göre Dağılımı

Paragraf Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanı	N	%
2.5	12	6,7
5	26	14,4
7.5	34	18,9
10	31	17,2
12.5	20	11,1
15	25	13,9
17.5	21	11,7
20	11	6,1
Toplam	180	100,0

Tablo 18’de görüldüğü gibi, örneklemini oluşturan bireylerin Paragraf bilgisi konusuna verdikleri doğru cevap sayısına göre sekiz ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 6,1 ile 20 puana; en yüksek oran ise % 18,9 ile 7,5 puana aittir.

Örneklemini oluşturan bireylerin, test toplam başarı derecesine göre dağılımları, Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19: Örneklemin Test Toplam Başarı Derecesine Göre Dağılımı

Test toplam başarı derece	N	%
1	26	14,4
2	58	32,2
3	48	26,7
4	37	20,6
5	11	6,1
Toplam	180	100,0

1= 0-44 arası

2= 45-54 arası

3= 55-69 arası

4= 70-84 arası

5= 85-100 arası

Tablo 19’da görüldüğü gibi, örneklemini oluşturan bireylerin Başarı testine verdikleri toplam doğru cevap sayısına göre beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 6,1 ile 5 (85-100 arası) puana; en yüksek oran ise % 32,2 ile 2 (45-54 arası) puana aittir.

Örneklemini oluşturan bireylerin, Yazılı Anlatım puan derecesine göre dağılımları, Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20: Örneklemin Yazılı Anlatım Puan Derecesine Göre Dağılımı

Yazılı anlatım derece	N	%
1	40	22,2
2	42	23,3
3	61	33,9
4	29	16,1

5	8	4,4
Toplam	180	100,0

1= 0-44 arası

2= 45-54 arası

3= 55-69 arası

4= 70-84 arası

5= 85-100 arası

Tablo 20’de görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan bireylerin Yazılı anlatım testine verdikleri toplam doğru cevap sayısına göre beş ayrı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden en düşük oran % 4,4 ile 5 (85-100 arası) puana; en yüksek oran ise % 33,9 ile 3 (55-69 arası) puana aittir.

5.2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

5.2.1. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalamalarındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasında fark olup olmadığını belirlemek için t testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması, Standart Sapması ve t Değeri

	CINSİYET	N	\bar{X}	S.S.	t
Noktalama	Kız	70	9,8571	2,85157	2,922 **
	Erkek	110	8,5909	2,82371	
Ses Bilgisi	Kız	70	4,7143	,80114	1,645
	Erkek	110	4,4773	1,02130	
Yazım Kuralları	Kız	70	7,7143	2,87867	1,606
	Erkek	110	7,0000	2,92882	
Kelime Bilgisi	Kız	70	10,2143	3,98691	1,547
	Erkek	110	9,2955	3,81829	

Cümle Bilgisi	Kız	70	11,0714	4,37324	,974
	Erkek	110	10,3636	4,97513	
Anlatım Bozuklukları	Kız	70	6,8571	2,31902	2,345
	Erkek	110	5,9773	2,53633	
Paragraf Bilgisi	Kız	70	12,6429	4,64083	4,211***
	Erkek	110	9,5682	4,85877	
Test Toplam	Kız	70	63,0714	13,20252	3,743***
	Erkek	110	55,2045	14,08172	
Yazılı Anlatım	Kız	70	59,7000	14,74159	2,854*

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($t = 2,922$ $p < 0,01$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t = 1,645$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t = 1,606$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t = 1,547$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine

göre, yazılı anlatım becerilerinden kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre cümle bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t = ,974$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden cümle bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t = 2,345$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($t = 4,211$ $p < 0,001$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, toplam teste ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($t = 3,743$ $p < 0,001$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden toplam test konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($t = 2,854$ $p < 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, yazılı anlatım becerilerinden yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir. Sonuç olarak kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre noktalama, paragraf bilgisi, test toplam ve yazılı anlatım puanı konularında daha başarılı olduğunu;

ses bilgisi, yazım kuralları, kelime bilgisi ve anlatım bozuklukları konularında ise her iki grubun aynı başarıya sahip olduğu söylenebilir. Şahin' de yapmış olduğu tezde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre yazılı anlatım konusunda daha başarılı olduğu tezini desteklemektedir. (Şahin, 2006, s; 266-269)

5.2.2. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalamalarındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin öğrenim gördükleri okullara göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 22'de verilmiştir.

Tablo 22: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Okul Türleri	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama Konusu	Gruplar Arası	425,417	11	38,674	6,053 ***
	Gruplar İçi	1073,333	168	6,389	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi Konusu	Gruplar Arası	20,382	11	1,853	2,223 **
	Gruplar İçi	140,000	168	,833	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	420,278	11	38,207	5,791 ***
	Gruplar İçi	1108,333	168	6,597	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	764,549	11	69,504	5,965 ***
	Gruplar İçi	1957,500	168	11,652	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	2052,361	11	186,578	15,778 ***
	Gruplar İçi	1986,667	168	11,825	

	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	264,549	11	24,050	4,805 ***
	Gruplar İçi	840,833	168	5,005	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	2147,049	11	195,186	14,155 ***
	Gruplar İçi	2316,667	168	13,790	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	26096,215	11	2372,38 3	39,103 ***
	Gruplar İçi	10192,500	168	60,670	
	Toplam	36288,715	179		
Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	17176,728	11	1561,52 1	12,014 ***
	Gruplar İçi	21835,600	168	129,974	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Tablo 22 incelendiğinde, bireylerin:

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = 6,053 p<0,001). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükler okullara göre öğrencilerin, noktalama konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = 2,223 p<0,01). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükler okullara göre öğrencilerin, ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre,yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = 5,791 p<0,001). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükler okullara göre öğrencilerin, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = 5,965 p<0,0001). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükler okullara göre öğrencilerin, kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre,anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = 4,805 p<0,001). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükler okullara göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = 14,155 p<0,001). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükler okullara göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, toplam test konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = 39,103 p<0,001). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükler okullara göre öğrencilerin, toplam test konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre,yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = 12,014 p<0,001). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükler okullara göre öğrencilerin, yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, yazılı anlatım becerisi düzeyini tespit etmek amacı ile LSD Post Hoc testi uygulanmış bulgular tablo 23’de verilmiştir.

Tablo 23: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Öğrencinin Okulu(I)	Öğrencinin Okulu(J)	Ortalamalar Arası Farklılık (I-J)
Noktalama	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	4,33333***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,16667***
		Ticaret Lisesi	3,33333***
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	2,83333**
		Horasan Lisesi	2,33333*
	Merkez Anadolu Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	3,66667***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	2,50000**
		Ticaret Lisesi	2,66667**
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	2,16667*
	Mecidiye Anadolu Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	4,33333***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,16667***

Yazım Kuralları Konusu Doğru Soru Puanı		Ticaret Lisesi	3,33333***
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	2,83333**
		Horasan Lisesi	2,33333*
	Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	5,16667***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	4,00000***
		3 Temmuz Lisesi	2,50000**
		Ticaret Lisesi	4,16667***
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	3,66667***
		Horasan Lisesi	3,16667***
Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	3,50000***	
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	2,30000*
		Ticaret Lisesi	2,50000**
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	2,00000***
	3 Temmuz Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	2,66667**
	Pasinler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	3,66667***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	2,50000**
		Ticaret Lisesi	2,66667**
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	2,16667*
	Horasan Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	2,00000*
Ses Bilgisi	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	1,00000**
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	,66667*

	Merkez Anadolu Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	,66667*
		Güzel Sanatlar Lisesi	1,16667***
		Ticaret Lisesi	,66667*
		Yağan(Köprüküy) Lisesi	,83333*
	Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	,83333*
	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	,83333*
	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	,66667*
	3 Temmuz Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	,83333*
	Pasinler Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	,66667*
		Güzel Sanatlar Lisesi	1,16667***
Ticaret Lisesi		,66667*	
Yağan(Köprüküy) Lisesi		,83333*	
Horasan Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	2,00000*	
Yazım Kuralları	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	2,83333**
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	3,66667***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,00000*
		3 Temmuz Lisesi	2,50000**
		Ticaret Lisesi	3,16667***
	Merkez Anadolu Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	1,83333*
		Güzel Sanatlar Lisesi	3,50000***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	4,30000***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,66667***

		3 Temmuz Lisesi	3,16667***
		Ticaret Lisesi	3,83333***
Kelime Bilgisi	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	6,33332***
		Güzel Sanatlar Lisesi	4,00000**
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	5,50000***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	5,50000***
		3 Temmuz Lisesi	4,66667***
		Ticaret Lisesi	6,00000***
		Pasinler Lisesi	2,55555*
		Yağan(Köprüküy) Lisesi	4,66667***
		Horasan Lisesi	6,00000***
		Merkez Anadolu Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi
	Güzel Sanatlar Lisesi		3,33333**
	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi		4,83333***
	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi		4,83333***
	3 Temmuz Lisesi		4,00000**
	Ticaret Lisesi		5,33333***
	Yağan(Köprüküy) Lisesi		4,00000**
	Horasan Lisesi		5,33333***
	Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	4,00000**
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	3,16667*
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,16667*
Ticaret Lisesi		3,66667**	

Yazım Kuralları Konusu Doğru Soru Puanı		Horasan Lisesi	3,66667**
	Pasinler Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	3,83333**
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	3,00000*
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,00000*
		Ticaret Lisesi	3,50000**
		Horasan Lisesi	3,50000**
Cümle Bilgisi	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	5,66667***
		Güzel Sanatlar Lisesi	6,16667***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	8,16667***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	6,33333***
		3 Temmuz Lisesi	6,16667***
		Pasinler Lisesi	3,00000*
		Yağan(KöprükÖy) Lisesi	5,50000***
		Horasan Lisesi	5,50000***
	Merkez Anadolu Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	8,00000***
		Güzel Sanatlar Lisesi	8,50000***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	10,50000***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	8,66667***
		3 Temmuz Lisesi	8,50000***
		Ticaret Lisesi	9,83333***
		Pasinler Lisesi	5,33333***
		Yağan(KöprükÖy) Lisesi	7,83333***
		Horasan Lisesi	7,83333***

	Mecidiye Anadolu Lisesi	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	2,50000***
	Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	7,00000***
		Güzel Sanatlar Lisesi	7,50000***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	9,50000***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	7,66667***
		3 Temmuz Lisesi	7,50000***
		Ticaret Lisesi	8,83333***
		Pasinler Lisesi	4,33333***
		Yağan(Köprüküy) Lisesi	6,83333***
		Horasan Lisesi	6,83333***
		Pasinler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi
	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi		5,16667***
	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi		3,33333**
	3 Temmuz Lisesi		3,16667*
	Ticaret Lisesi		4,50000***
	Yağan(Köprüküy) Lisesi		2,50000*
	Horasan Lisesi		2,50000*
	Yağan(Köprüküy) Lisesi	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	2,66667*
	Horasan Lisesi	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	2,66667*
Anlatım Bozukluğu	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	1,83333*
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	1,83333*

		3 Temmuz Lisesi	1,66667*
	Merkez Anadolu Lisesi	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	2,00000*
		Güzel Sanatlar Lisesi	3,50000***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	3,83333***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,83333***
		3 Temmuz Lisesi	2,33333**
		Ticaret Lisesi	3,66667***
		Pasinler Lisesi	2,83333***
		Yağan(Köprüküy) Lisesi	2,66667***
		Horasan Lisesi	3,33333***
		Mecidiye Anadolu Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi
	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi		2,33333**
	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi		2,33333**
	Ticaret Lisesi		2,16667**
	Horasan Lisesi		1,83333*
	Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	2,83333***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	3,16667***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,16667***
		3 Temmuz Lisesi	1,66667*
		Ticaret Lisesi	3,00000***
		Pasinler Lisesi	2,16667**
		Yağan(Köprüküy) Lisesi	2,00000*
		Horasan Lisesi	2,66667***

Paragraf Bilgisi			
	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	6,83333****
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	8,33333****
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	9,83333****
		3 Temmuz Lisesi	7,00000****
		Ticaret Lisesi	9,00000****
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	7,00000****
		Horasan Lisesi	7,00000****
	Merkez Anadolu Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	6,50000****
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	8,00000****
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	9,50000****
		3 Temmuz Lisesi	6,66667****
		Ticaret Lisesi	8,66667****
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	6,66667****
		Horasan Lisesi	6,66667****
	Mecidiye Anadolu Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	5,00000****
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	6,50000****
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	8,00000****
		3 Temmuz Lisesi	5,16667****
		Ticaret Lisesi	7,16667****
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	5,16667****
		Horasan Lisesi	5,16667****
Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	4,50000****	
	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	6,00000****	
	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	7,50000****	
	3 Temmuz Lisesi	4,66667****	

		Ticaret Lisesi	6,66667***
		Yağan(Köprüküy) Lisesi	4,66667***
		Horasan Lisesi	4,66667***
	Güzel Sanatlar Lisesi	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	3,00000*
	3 Temmuz Lisesi	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	2,83333*
	Pasinler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	5,50000***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	7,00000***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	9,50000***
		3 Temmuz Lisesi	5,66667***
		Ticaret Lisesi	7,66667***
		Yağan(Köprüküy) Lisesi	5,66667***
		Horasan Lisesi	5,66667***
		Yağan(Köprüküy)Lisesi Horasan Lisesi	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi
	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi		2,83333*
Test Toplam	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	14,50000***
		Güzel Sanatlar Lisesi	26,66667***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	27,83333***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	29,33333***
		3 Temmuz Lisesi	21,16667***
		Ticaret Lisesi	30,00000***
		Pasinler Lisesi	7,33333***
		Yağan(Köprüküy) Lisesi	22,00000***
		Horasan Lisesi	24,00000***
	Merkez Anadolu Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	18,50000***
		Güzel Sanatlar Lisesi	30,66667***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	31,83333***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	33,33333***
		3 Temmuz Lisesi	25,16667***

		Ticaret Lisesi	34,00000***
		Pasinler Lisesi	11,33333***
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	26,00000***
		Horasan Lisesi	28,00000***
	Mecidiye Anadolu Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	12,16667***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	13,33333***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	14,83333***
		3 Temmuz Lisesi	6,66667*
		Ticaret Lisesi	15,50000***
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	7,50000**
		Horasan Lisesi	9,50000***
	Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	14,50000***
		Güzel Sanatlar Lisesi	26,66667***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	27,83333***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	29,33333***
		3 Temmuz Lisesi	21,16667*
		Ticaret Lisesi	30,00000***
		Pasinler Lisesi	7,33333*
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	22,00000***
		Horasan Lisesi	24,00000***
	3 Temmuz Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	5,50000*
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	6,67777*
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	8,16667**
		Ticaret Lisesi	8,83333*
	Pasinler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	19,33333***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	20,50000***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	22,00000***
		3 Temmuz Lisesi	13,83333***
		Ticaret Lisesi	22,66667***

		Yağan(Köprüköy) Lisesi	14,66667***
		Horasan Lisesi	16,66667***
	Yağan(Köprüköy) Lisesi	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	5,83333*
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	7,33333*
		Ticaret Lisesi	8,00000**
	Horasan Lisesi	Ticaret Lisesi	6,00000*
Yazılı Anlatım	Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi	Merkez Anadolu Lisesi	9,00000*
		Mecidiye Anadolu Lisesi	19,06667***
		Güzel Sanatlar Lisesi	25,26667***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	28,06667***
		3 Temmuz Lisesi	25,80000***
		Ticaret Lisesi	29,46667***
		Pasinler Lisesi	13,73333***
		Yağan(Köprüköy) Lisesi	19,40000***
		Horasan Lisesi	26,60000***
		Merkez Anadolu Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi
	Güzel Sanatlar Lisesi		16,26667***
	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi		19,06667***
	Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi		22,06667***
	3 Temmuz Lisesi		16,80000***
	Ticaret Lisesi		20,46667***
	Yağan(Köprüköy) Lisesi		10,40000*
	Horasan Lisesi		17,60000***
	Mecidiye Anadolu Lisesi	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	9,00000*
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	12,00000**
		Ticaret Lisesi	10,40000*
	Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi	Mecidiye Anadolu Lisesi	13,40000**
		Güzel Sanatlar Lisesi	19,60000***
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	22,40000***
		Kazım Karabekir Endüstri	25,40000***

		Meslek Lisesi	
		3 Temmuz Lisesi	20,13333***
		Ticaret Lisesi	23,80000***
		Pasinler Lisesi	8,06666*
		Yağan(Köprükoy) Lisesi	13,73333***
		Horasan Lisesi	20,93333***
	Pasinler Lisesi	Güzel Sanatlar Lisesi	11,53333**
		Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	14,33333***
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	17,33333***
		3 Temmuz Lisesi	12,06667**
		Ticaret Lisesi	15,73333***
		Horasan Lisesi	12,86667**
	Yağan(Köprükoy) Lisesi	Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	8,66667*
		Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi	11,66667**
		Ticaret Lisesi	10,06667*

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Tablo 23 incelendiğinde, okulların:

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Noktalama Konusuna ait puan ortalamaları açısından:

Noktalama konusuna göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (F = 4,33333 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 3,16667 p<0,001), Ticaret Lisesi (F = 3,33333 p<0,001), Yağan(Köprükoy) Lisesi (F = 2,83333 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 2,33333 p<0,05) arasında; Merkez Anadolu Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (F = 3,66667 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 2,50000 p<0,01), Ticaret Lisesi (F = 2,66667 p<0,01) ve Yağan(Köprükoy) Lisesi (F = 2,16667 p<0,05) arasında; Mecidiye Anadolu Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (F = 4,33333 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (f = 3,16667 p<0,001), Ticaret Lisesi (F = 3,33333 p<0,001), Yağan(Köprükoy) Lisesi (F = 2,83333 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 2,33333 p<0,05) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (F = 4,33333 p<0,001),

arasında ve Horasan Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 3,16667$ $p < 0,01$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; “ *Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, noktalama bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Ses Bilgisi konusuna göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 3,00000$ $p < 0,01$) ve Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = ,66667$ $p < 0,05$) arasında; Merkez Anadolu Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = ,66667$ $p < 0,05$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 1,16667$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = ,66667$ $p < 0,05$) ve Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = ,83333$ $p < 0,05$) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = ,83333$ $p < 0,05$) arasında; Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = ,83333$ $p < 0,05$) arasında; Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = ,66667$ $p < 0,05$) arasında; 3 Temmuz Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = ,83333$ $p < 0,05$) arasında; Pasinler Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = ,66667$ $p < 0,05$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 1,16667$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = ,66667$ $p < 0,05$), ve Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = ,83333$ $p < 0,05$) arasında; Horasan Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi arasında ($F = 2,00000$ $p < 0,05$) anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; “ *Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Yazım Yanlışlarına göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 2,83333$ $p < 0,01$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 3,66667$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,00000$ $p < 0,01$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 2,50000$ $p < 0,001$) ve Ticaret Lisesi ($F = 3,16667$ $p < 0,001$), arasında; Merkez Anadolu Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = 1,83333$ $p < 0,01$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 3,50000$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 4,33333$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,66667$ $p < 0,01$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 3,16667$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 3,83333$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 2,00000$ $p < 0,05$) ve Horasan Lisesi ($F = 3,16667$ $p < 0,05$) arasında; Mecidiye Anadolu Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F =$

2,50000 $p<0,01$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 1,83333$ $p<0,05$) ve Ticaret Lisesi ($F = 2,00000$ $p<0,05$) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = 1,83333$ $p<0,01$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 3,50000$ $p<0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 4,33333$ $p<0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,66667$ $p<0,01$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 3,16667$ $p<0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 3,83333$ $p<0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 2,00000$ $p<0,05$) ve Horasan Lisesi ($F = 3,16667$ $p<0,05$) arasında; Pasinler Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 3,00000$ $p<0,01$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 3,83333$ $p<0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,16667$ $p<0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 2,16667$ $p<0,01$), Ticaret Lisesi ($F = 3,33333$ $p<0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 2,66667$ $p<0,01$) arasında; Yağan(Köprüküy) Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 2,33333$ $p<0,01$) ve Ticaret Lisesi ($F = 1,83333$ $p<0,05$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; “*Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, yazım yanlışları konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Kelime Bilgisi Konusuna göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi arasında ($F = 6,33333$ $p<0,001$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 4,00000$ $p<0,01$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 5,50000$ $p<0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 5,50000$ $p<0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 4,66667$ $p<0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 6,00000$ $p<0,001$), Pasinler Lisesi ($F = 2,00000$ $p<0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 4,66667$ $p<0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 6,00000$ $p<0,001$) arasında; Merkez Anadolu Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = 5,66667$ $p<0,001$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 3,33333$ $p<0,01$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 4,83333$ $p<0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 4,83333$ $p<0,01$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 4,00000$ $p<0,01$), Ticaret Lisesi ($F = 5,33333$ $p<0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 4,00000$ $p<0,01$) ve Horasan Lisesi ($F = 5,33333$ $p<0,001$) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = 4,00000$ $p<0,01$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 3,16667$ $p<0,05$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,16667$ $p<0,05$), Ticaret Lisesi ($F = 3,66667$ $p<0,01$) ve Horasan Lisesi ($F = 3,66667$ $p<0,01$) arasında; Pasinler Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = 3,83333$ $p<0,01$), Dedeman Otelcilik

ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 3,00000$ $p < 0,05$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,00000$ $p < 0,05$), Ticaret Lisesi ($F = 3,50000$ $p < 0,01$) ve Horasan Lisesi ($F = 3,50000$ $p < 0,01$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir.

Cümle Bilgisi Konusu Doğru Soru Puanına göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi'nin Mecidiye Anadolu Lisesi arasında ($F = 5,66667$ $p < 0,001$), Güzel Sanatlar Lisesi arasında ($F = 6,16667$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi arasında ($F = 8,16667$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi arasında ($F = 6,33333$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi arasında ($F = 6,16667$ $p < 0,001$), Pasinler Lisesi arasında ($F = 3,00000$ $p < 0,05$), Yağan(Köprüküy) Lisesi arasında ($F = 5,50000$ $p < 0,001$), Horasan Lisesi arasında ($F = 5,50000$ $p < 0,001$) anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; *“Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Cümle Bilgisi Bilgisi Konusuna göre Merkez Anadolu Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = 8,00000$ $p < 0,001$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 8,50000$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 10,50000$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 8,66667$ $p < 0,01$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 8,50000$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 9, 83333$ $p < 0,001$), Pasinler Lisesi arasında ($F = 5,33333$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 7,83333$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 7,83333$ $p < 0,001$) arasında; Mecidiye Anadolu Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 2,50000$ $p < 0,001$) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = 7,00000$ $p < 0,001$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 7,50000$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 9,50000$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 7,66667$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 7,50000$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 8, 83333$ $p < 0,001$), Pasinler Lisesi ($F = 4,33333$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 6,83333$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 6,83333$ $p < 0,001$) arasında; Pasinler Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 3,16667$ $p < 0,01$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 5,16667$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,33333$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 3,16667$ $p < 0,01$), Ticaret Lisesi ($F = 4,50000$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 2,50000$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 2,50000$ $p < 0,001$) arasında; Yağan(Köprüküy)

Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 2,66667$ $p < 0,01$) arasında; Horasan Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 2,66667$ $p < 0,01$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; *“Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, cümle bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Anlatım Bozukluğu Konusuna göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 8,16667$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 6,33333$ $p < 0,001$) ve 3 Temmuz Lisesi ($F = 6,16667$ $p < 0,001$) arasında; Merkez Anadolu Lisesi ile Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ($F = 2,00000$ $p < 0,05$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 3,50000$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 3,83333$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,83333$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 2,33333$ $p < 0,01$), Ticaret Lisesi ($F = 3,66667$ $p < 0,001$), Pasinler Lisesi ($F = 3,83333$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüköy) Lisesi ($F = 2,66667$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 3,33333$ $p < 0,001$) arasında; Mecidiye Anadolu Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 2,00000$ $p < 0,05$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 2,33333$ $p < 0,001$) Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 2,33333$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 2,16667$ $p < 0,01$) ve Horasan Lisesi ($F = 3,33333$ $p < 0,001$) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 2,83333$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 3,16666$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,16666$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 1,66667$ $p < 0,05$), Ticaret Lisesi ($F = 3,00000$ $p < 0,001$), Pasinler Lisesi ($F = 2,16667$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüköy) Lisesi ($F = 2,0000$ $p < 0,01$) ve Horasan Lisesi ($F = 2,66667$ $p < 0,001$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; *“Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, anlatım bozukluğu konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Paragraf Bilgisi Konusuna göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 6,83333$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 8,33333$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 9,83333$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 7,00000$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 3,00000$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüköy) Lisesi ($F = 7,00000$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 7,00000$

$p < 0,001$) arasında; Merkez Anadolu Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 6,50000$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 8,00000$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 9,50000$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 6,66667$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 8,66667$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 6,66667$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($f = 6,66667$ $p < 0,001$) arasında; Mecidiye Anadolu Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 5,00000$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 6,50000$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 8,00000$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 5,16667$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 7,16667$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 5,16667$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 5,16667$ $p < 0,001$) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 4,50000$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 6,00000$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 7,50000$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 4,66667$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 6,66667$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 4,66667$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 4,66667$ $p < 0,001$) arasında; Güzel Sanatlar Lisesi ile Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 3,00000$ $p < 0,01$) arasında; Temmuz Lisesi ile Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 2,83333$ $p < 0,01$) arasında; Pasinler Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 5,50000$ $p < 0,01$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 7,00000$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 8,50000$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi arasında ($F = 5,66667$ $p < 0,01$), Ticaret Lisesi ($F = 7,66667$ $p < 0,001$), Yağan(Köprüküy) Lisesi ($F = 5,66667$ $p < 0,001$) ve Horasan Lisesi ($F = 5,66667$ $p < 0,001$) arasında; Yağan(Köprüküy) Lisesi ile Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 2,83333$ $p < 0,01$) arasında; Horasan Lisesi ile Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 2,83333$ $p < 0,01$) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; *“Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Test Toplamına göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi ($F = 14,50000$ $p < 0,001$), Güzel Sanatlar Lisesi ($F = 26,66667$ $p < 0,001$), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ($F = 27,83333$ $p < 0,001$), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi ($F = 29,33333$ $p < 0,001$), 3 Temmuz Lisesi ($F = 21,16667$ $p < 0,001$), Ticaret Lisesi ($F = 30,00000$ $p < 0,001$), Pasinler Lisesi ($F = 7,33333$ $p < 0,01$),

Yağan(Köprük y) Lisesi (F = 22,00000 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 24,00000 p<0,001) arasında; Mecidiye Anadolu Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (F = 30,66667 p<0,001), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 31,83333 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 33,33333 p<0,001), 3 Temmuz Lisesi (F = 25,16667 p<0,001), Ticaret Lisesi (F = 34,00000 p<0,001), Pasinler Lisesi (F = 11,33333 p<0,01), Yağan(K pr k y) Lisesi (F = 26,00000 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 28,00000 p<0,001) arasında; Mecidiye Anadolu Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (F = 13,16667 p<0,001), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 13,33333 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 14,83333 p<0,001), 3 Temmuz Lisesi (F = 6,66667 p<0,05), Ticaret Lisesi (F = 15,50000 p<0,001), Yağan(K pr k y) Lisesi (F = 7,50000 p<0,01) ve Horasan Lisesi (F = 9,50000 p<0,001) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu  ğretmen Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi (F = 14,50000 p<0,001), Güzel Sanatlar Lisesi (F = 26,66667 p<0,001), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 27,83333 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 29,83333 p<0,001), 3 Temmuz Lisesi (F = 21,16667 p<0,001), Ticaret Lisesi (F = 30,00000 p<0,001), Pasinler Lisesi (F = 7,33333 p<0,01), Yağan(K pr k y) Lisesi (F = 22,00000 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 24,00000 p<0,001) arasında; Güzel Sanatlar Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 6,66667 p<0,05), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 8,16667 p<0,001) ve Ticaret Lisesi (F = 8,83333 p<0,01), arasında; Güzel Sanatlar Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 10,50000 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 22,00000 p<0,001), 3 Temmuz Lisesi (F = 13,83333 p<0,001), Ticaret Lisesi (F = 22,66667 p<0,001), Yağan(K pr k y) Lisesi (F = 14,66667 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 16,66667 p<0,001) arasında; Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ile Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 7,33333 p<0,001) ve Ticaret Lisesi (F = 8,00000 p<0,001) arasında; Horasan Lisesi ile Ticaret Lisesi (F = 6,00000 p<0,05) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; ‘‘Ortaöğretim dokuzuncu sınıf  ğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, test toplamına göre OKS sınavı ile  ğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır’’ denencesini desteklemektedir.

Yazılı Anlatım Puanına göre Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi ile Merkez Anadolu Lisesi (F = 9,00000 p<0,05), Mecidiye Anadolu Lisesi (F = 19,06667 p<0,001),

Güzel Sanatlar Lisesi (F = 25,26667 p<0,001), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 28,06667 p<0,001), 3 Temmuz Lisesi (F = 25,80000 p<0,001), Ticaret Lisesi (F = 29,46667 p<0,001), Pasinler Lisesi (F = 13,73333 p<0,001), Yağan(Köprüküy) Lisesi (F = 19,40000 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 26,60000 p<0,001) arasında; Mecidiye Anadolu Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (F = 16,26667 p<0,001), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 19,06667 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 22,06667 p<0,001), 3 Temmuz Lisesi (F = 16,80000 p<0,001), Ticaret Lisesi (F = 20,46667 p<0,001), Yağan(Köprüküy) Lisesi (F = 10,40000 p<0,05) ve Horasan Lisesi (F = 17,60000 p<0,001) arasında; Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ile Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 12,00000 p<0,01) ve Ticaret Lisesi (F = 10,40000 p<0,05) arasında; Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi ile Mecidiye Anadolu Lisesi (F = 13,40000 p<0,01), Güzel Sanatlar Lisesi (F = 19,60000 p<0,001), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 22,40000 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 25,40000 p<0,001), 3 Temmuz Lisesi (F = 20,13333 p<0,001), Ticaret Lisesi (F = 23,80000 p<0,001), Pasinler Lisesi (F = 8,00006 p<0,05), Yağan(Köprüküy) Lisesi (F = 13,73333 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 24,93333 p<0,001) arasında Pasinler Lisesi ile Güzel Sanatlar Lisesi (F = 11,53333 p<0,01), Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 14,33333 p<0,001), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 14,33333 p<0,001), 3 Temmuz Lisesi (F = 12,06667 p<0,01), Ticaret Lisesi (F = 15,73333 p<0,001) ve Horasan Lisesi (F = 12,86667 p<0,01) arasında; Yağan(Köprüküy) Lisesi ile Dedeman Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi (F = 8,66667 p<0,05), Kazım Karabekir Endüstri Meslek Lisesi (F = 11,66667 p<0,001) ve Ticaret Lisesi (F = 10,06667 p<0,001) arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir. Bu sonuç; *“Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre, test toplamına göre OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Sonuç olarak OKS sınavı ile öğrenci alan okullarda (Nurettin Topçu Sosyal Bilimler Lisesi, Merkez Anadolu Lisesi, Mecidiye Anadolu Lisesi, Nevzat Karabağ Anadolu Öğretmen Lisesi) öğrenim gören öğrenciler adı geçen sınavdan başarılı puan alamayan öğrencilere göre yazılı anlatım becerilerine göre daha başarılı oldukları söylenebilir.

5.2.3. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Annelerin Eğitim Durumlarına Göre Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 24’de verilmiştir.

Tablo 24: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Annelerin Eğitim Durumlarına Göre Başarı Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Annelerin Eğitim Durumu	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama	Gruplar Arası	33,035	4	8,259	,986
	Gruplar İçi	1465,715	175	8,376	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi	Gruplar Arası	,410	4	,102	,112
	Gruplar İçi	159,972	175	,914	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	20,613	4	5,153	,598
	Gruplar İçi	1507,998	175	8,617	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	148,364	4	37,091	2,522*
	Gruplar İçi	2573,685	175	14,707	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	161,872	4	40,468	1,827
	Gruplar İçi	3877,156	175	22,155	
	Toplam	4039,028	179		
Anlatım	Gruplar Arası	120,116	4	30,029	5,334***

Bozuklukları	Gruplar İçi	985,266	175	5,630	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	440,150	4	110,038	4,786**
	Gruplar İçi	4023,565	175	22,992	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	2767,734	4	691,934	3,612
	Gruplar İçi	33520,981	175	191,548	
	Toplam	36288,715	179		
Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	433,317	4	108,329	,491
	Gruplar İçi	38579,010	175	220,451	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = ,986 p>0,05). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin annelerin eğitim durumlarına göre noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = ,112 p>0,05). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin ses bilgisi konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (F = ,598 p>0,05). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin yazım kuralları konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre, öğrencilerin kelime bilgisi konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 2,522$ $p < 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin, kelime bilgisi konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusu doğru soru puanları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 5,334$ $p < 0,001$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin, parağraf bilgisi konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F=5,334$ $p < 0,001$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin, parağraf bilgisi konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre, toplam test konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 3,612$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin test toplamına ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır.*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F=,491$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin annelerin eğitim durumlarına göre öğrencilerin yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır.*” denencesini desteklememektedir.

Bu bulgular annelerinin eğitim durumuna göre Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın hangi eğitim durumundaki annelerden kaynaklandığını belirlemek amacıyla LSD Post Hoc testi uygulanmış, bulgular Tablo 25’de verilmiştir.

Tablo 25: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Annelerin Eğitim Durumuna Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Öğrencinin Annesinin Eğitim Durumu(I)	Öğrencinin Annesinin Eğitim Durumu (J)	Ortalamalar Arası Farklılık(I-J)
Noktalama	Lise	Hiçbiri	1,61713*
Kelime Bilgisi	Orta okul	Lise	2,05645*
		Hiçbiri	1,96030*
	Üniversite-Yüksek Okul	İlkokul	2,82692*
		Lise	3,50000*
		Hiçbiri	3,40385*
Cümle Bilgisi	İlkokul	Hiçbiri	2,52747*
	Orta okul	Hiçbiri	2,82878*
Anlatım Bozuklukları	İlkokul	Lise	1,95804***
		Hiçbiri	1,53846**
	Orta okul	Lise	2,32405***
	Üniversite-Yüksek Okul	Lise	1,72727*
Paragraf Bilgisi	İlkokul	Hiçbiri	3,62637***
	Orta okul	Hiçbiri	4,22457***
	Lise	Hiçbiri	4,39685**
Test Toplam	İlkokul	Hiçbiri	9,03846**
	Orta okul	Hiçbiri	11,53226**
	Üniversite-Yüksek Okul	Hiçbiri	15,75000**

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Tablo incelendiği zaman öğrencilerin, annelerinin eğitim durumu arttıkça Yazılı Anlatım becerilerine ve başarı testlerine ilişkin başarılarının arttığı görülmektedir.

ŞAHİN, yaptığı incelemede, öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre Yazılı Anlatım becerilerinin farklılaştığını tespit etmiştir. (Şahin, 2006, s; 296) Bu durum

anneleri eğitimli öğrencilerin aile içinde daha bilinçli yönlendirildiğinden kaynaklanabilir.

5.2.4. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babaların Eğitim Durumlarına Göre Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre öğrencilerin yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 26’de verilmiştir.

Tablo 26: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babalarının Eğitim Durumlarına Göre Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklaşmayla İlgili Varyans Analizi

Babanın eğitim durumu	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama	Gruplar Arası	14,379	4	3,595	,424
	Gruplar İçi	1484,371	175	8,482	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi	Gruplar Arası	3,192	4	,798	,888
	Gruplar İçi	157,190	175	,898	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	75,663	4	18,916	2,278
	Gruplar İçi	1452,948	175	8,303	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	25,099	4	6,275	,407
	Gruplar İçi	2696,950	175	15,411	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	328,884	4	82,221	3,878**
	Gruplar İçi	3710,144	175	21,201	

	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	9,550	4	2,388	,381
	Gruplar İçi	1095,832	175	6,262	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	262,589	4	65,647	2,735*
	Gruplar İçi	4201,127	175	24,006	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	2468,015	4	617,004	3,193***
	Gruplar İçi	33820,701	175	193,261	
	Toplam	36288,715	179		
Yazılı Anlatım Puanı	Gruplar Arası	2178,643	4	544,661	2,588
	Gruplar İçi	36833,685	175	210,478	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = ,424$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = ,888$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre öğrencilerin ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 2,278$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre öğrencilerin yazım kuralları bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre, öğrencilerin kelime bilgisi konusu doğru soru puanları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = ,407$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre öğrencilerin, kelime bilgisi bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusu doğru soru puanları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 3,878$ $p < 0,01$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusu doğru soru puanları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = ,381$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusu doğru soru puanları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 2,735$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre, toplam test konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir

farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 3,193$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre öğrencilerin test toplam konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F=2,588$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların eğitim durumlarına göre öğrencilerin yazılı anlatım bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Bu bulgular babaların eğitim durumuna göre öğrencilerin Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın hangi eğitim durumundaki annelerden kaynaklandığını belirlemek amacıyla LSD Post Hoc testi uygulanmış, bulgular Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babaların Eğitim Durumuna Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Öğrencinin Babasının Eğitim Durumu(I)	Öğrencinin Babasının Eğitim Durumu(J)	Ortalamalar Arası Farklılık(I-J)
Yazım Kuralları	Üniversite-Yüksek okul	ilkokul	1,73864**
		Lise	1,12657*
Cümle Bilgisi	Üniversite-Yüksek okul	ilkokul	3,77841***
		Orta okul	2,76515*
		Lise	2,49608**
Paragraf Bilgisi	Üniversite-Yüksek okul	ilkokul	2,59659*
		Orta okul	2,40530*
		Lise	2,69788**
		Hiçbiri	4,78409*
Test Toplam	Üniversite-Yüksek okul	ilkokul	9,73295**
		Orta okul	8,48485**
		Lise	7,13166*

Yazılı Anlatım Toplam Puanı	Üniversite-Yüksek okul	ilkokul	6,97500*
		Orta okul	7,40152*
		Lise	7,95690**

Tablo incelendiği zaman öğrencilerin, babaların eğitim durumu arttıkça Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin başarılarının da arttığı görülmektedir.

ŞAHİN, yaptığı incelemede, öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre Yazılı Anlatım becerilerinin farklılaştığını tespit etmiştir. (Şahin, 2006, s; 305) Bu durum babaları eğitilmiş öğrencilerin aile içinde daha bilinçli yönlendirilmiş olmalarından kaynaklanabilir.

5.2.5. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babaların İş Durumlarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre, öğrencilerin yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babalarının İş Durumlarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Babamın işi	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama	Gruplar Arası	51,099	4	12,775	1,544
	Gruplar İçi	1447,651	175	8,272	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi	Gruplar Arası	3,802	4	,950	1,062
	Gruplar İçi	156,580	175	,895	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	146,979	4	36,745	4,654***
	Gruplar İçi	1381,632	175	7,895	

	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	97,824	4	24,456	1,631
	Gruplar İçi	2624,225	175	14,996	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	254,704	4	63,676	2,945
	Gruplar İçi	3784,323	175	21,625	
	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	26,700	4	6,675	1,083
	Gruplar İçi	1078,682	175	6,164	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	153,120	4	38,280	1,554
	Gruplar İçi	4310,595	175	24,632	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	3462,540	4	865,635	4,615***
	Gruplar İçi	32826,175	175	187,578	
	Toplam	36288,715	179		
Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	1989,481	4	497,370	4,615
	Gruplar İçi	37022,847	175	211,559	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 1,544$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 1,062$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 4,654$ $p < 0,001$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre, öğrencilerin kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 1,631$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin, kelime bilgisi konusuna ait puanlar memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 2,945$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 1,083$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 1,554$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim*

dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre, toplam test konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 4,615$ $p < 0,001$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin test toplam konusuna ait puanlar arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F=2,588$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Bu bulgular babaların iş durumuna göre öğrencilerin Yazılı Anlatım fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın hangi meslek gurubundan kaynaklandığını belirlemek amacıyla LSD Post Hoc testi uygulanmış, bulgular Tablo 29’de verilmiştir.

Tablo 29: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Babaların İş Durumuna Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Öğrencinin Babasının İşi(I)	Öğrencinin Babasının İşi(J)	Ortalamalar Arası Farklılık(I-J)
Noktalama	Memur	Serbest	1,10704*
Yazım Kuralları	Memur	Esnaf	2,36335***
		İşsiz	1,10704*
	İşçi	Esnaf	2,55184*
	Serbest	Esnaf	1,25631*
Kelime Bilgisi	Memur	Serbest	1,88783*
Cümle Bilgisi	Memur	Esnaf	2,03853*

		Serbest	2,85924**
Paragraf Bilgisi	Memur	Esnaf	2,00045*
Test Toplam	Memur	Esnaf	9,44444***
		Serbest	9,94318***
Yazılı Anlatım	Memur	İşçi	6,22581*
		Esnaf	8,15143**
		Serbest	5,92669*

Tablo incelendiği zaman öğrencilerin, babaların meslek seçimi eğitime dayanıyorsa Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin başarılarının da arttığı görülmektedir.

ŞAHİN, yaptığı incelemede, öğrencilerin babalarının iş durumlarına göre Yazılı Anlatım becerilerinin farklılaştığını tespit etmiştir. (Şahin, 2006, s; 256) Bu durum, eğitilmiş olan babaların çocuklarını daha iyi yönlendirmesinden ve genellikle memur olan bu babalar, belirli bir mesai içinde çalıştığı (memur) için çocuklarına zaman ayırabilmesinden olabilir.

5.2.6. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Ailenin Tahmini Aylık Gelirine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Ailenin tahmini aylık gelirine göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 30'de verilmiştir.

Tablo 30: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Ailenin Tahmini Aylık Gelirine Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Ailenin tahmini aylık gelir	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama Konusu	Gruplar Arası	59,164	4	14,791	1,798
	Gruplar İçi	1439,586	175	8,226	
	Toplam	1498,750	179		

Ses Bilgisi	Gruplar Arası	6,471	4	1,618	1,840
	Gruplar İçi	153,911	175	,879	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	22,553	4	5,638	,655***
	Gruplar İçi	1506,058	175	8,606	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	119,280	4	29,820	2,005
	Gruplar İçi	2602,769	175	14,873	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	275,861	4	68,965	3,207
	Gruplar İçi	3763,167	175	21,504	
	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	51,454	4	12,864	2,136
	Gruplar İçi	1053,928	175	6,022	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	287,595	4	71,899	3,013**
	Gruplar İçi	4176,120	175	23,864	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	3133,744	4	783,436	4,135**
	Gruplar İçi	33154,971	175	189,457	
	Toplam	36288,715	179		
Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	1771,588	4	442,897	2,081
	Gruplar İçi	37240,740	175	212,804	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 1,798$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin ailenin tahmini aylık gelirine göre noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.”* denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 1,840$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = ,655$ $p < 0,001$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin babaların iş durumlarına göre öğrencilerin yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre, öğrencilerin kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 2,005$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin ailenin tahmini aylık gelirine göre öğrencilerin, kelime bilgisi konusuna ait puanlar ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusu konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 3,207$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin ailenin tahmini aylık gelirine göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır”* denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre, öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 2,136$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin ailenin tahmini aylık gelirine durumlarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre, öğrencilerin, paragraf bilgisi konusu doğru soru puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 3,013$ $p < 0,01$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin ailenin tahmini aylık gelirine göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre, toplam test konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 4,135$ $p < 0,01$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin ailenin tahmini aylık gelirine göre öğrencilerin test toplam konusuna ait puanlar arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 2,081$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin ailenin tahmini aylık gelirine göre öğrencilerin yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında ekonomik durumu orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Bu bulgular ailelerin tahmini aylık gelir durumuna göre öğrencilerin Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın hangi tahmini aylık gelirden kaynaklandığını belirlemek amacıyla LSD Post Hoc testi uygulanmış, bulgular Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Ailelerin Tahmini Aylık Gelirine Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Ailenin Aylık Geliri(I)	Ailenin Aylık Geliri(J)	Ortalamalar
------------------	-------------------------	-------------------------	-------------

Ses Bilgisi	500 ytl / 1000 ytl arası	500 ytl ve altı	,50824*
	1000 ytl / 2000 ytl arası	500 ytl ve altı	,47476*
Kelime Bilgisi	2000 ytl / 2500 ytl arası	500 ytl ve altı	3,26923*
Cümle Bilgisi	1000 ytl / 2000 ytl arası	500 ytl ve altı	3,01082**
		500 ytl / 1000 ytl arası	1,66092*
		2000 ytl / 2500 ytl arası	4,14062*
Anlatım Bozuklukları	2500 ytl ve üstü	500 ytl ve altı	3,11538*
		500 ytl / 1000 ytl arası	2,16883*
Paragraf Bilgisi	1000 ytl / 2000 ytl arası	500 ytl ve altı	3,40144**
		500 ytl / 1000 ytl arası	2,24635**
Test Toplam	1000 ytl / 2000 ytl arası	500 ytl ve altı	11,39123***
		500 ytl / 1000 ytl arası	6,50112**
	2500 ytl ve üstü	500 ytl ve altı	13,96154*
Yazılı Anlatım	1000 ytl / 2000 ytl arası	500 ytl / 1000 ytl arası	6,58076**

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Tablo incelendiği zaman öğrenci ailelerinin tahmini aylık gelirleri artıkça Yazılı Anlatım becerilerine ve başarı testlerine ilişkin başarılarının da arttığı görülmektedir.

ŞAHİN, yaptığı incelemede, öğrenci ailelerinin tahmini aylık gelirlerine göre Yazılı Anlatım becerilerinin farklılaştığını tespit etmiştir. (Şahin, 2006, s; 313) Bu durum ailelerinin tahmini aylık gelirleri artıkça öğrencilerin ek kaynaklara ulaşmasından kaynaklanabilir.

5.2.7. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Kardeş sayıları	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama	Gruplar Arası	,289	2	,145	,017
	Gruplar İçi	1498,461	177	8,466	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi	Gruplar Arası	2,652	2	1,326	1,488
	Gruplar İçi	157,730	177	,891	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	79,276	2	39,638	4,841**
	Gruplar İçi	1449,335	177	8,188	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	12,630	2	6,315	,413
	Gruplar İçi	2709,419	177	15,307	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	98,740	2	49,370	2,218
	Gruplar İçi	3940,287	177	22,262	
	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	40,340	2	20,170	3,352*
	Gruplar İçi	1065,042	177	6,017	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	42,078	2	21,039	,842
	Gruplar İçi	4421,638	177	24,981	
	Toplam	4463,715	179		

Test Toplam	Gruplar Arası	1069,729	2	534,865	2,688***
	Gruplar İçi	35218,986	177	198,977	
	Toplam	36288,715	179		
Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	140,916	2	70,458	,321
	Gruplar İçi	38871,411	177	219,612	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = ,017$ $p>0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 1,488$ $p>0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre öğrencilerin ses bilgisi konusuna ait puanlar orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 4,841$ $p<0,01$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre öğrencilerin yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, öğrencilerin kelime bilgisi konusu doğru soru puanları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = ,413$ $p>0,05$). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre öğrencilerin, kelime bilgisi konusuna ait*

puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusu doğru soru puanları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 2,218$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusu doğru soru puanları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 13,352$ $p < 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusu doğru soru puanları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 8,842$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, toplam test konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 2,688$ $p < 0,001$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre öğrencilerin test toplam konusuna ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($F = 3,321$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerin kardeş sayılarına göre öğrencilerin yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Bu bulgular kardeş sayılarına göre öğrencilerin Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın kaç kardeş sayısından kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan LSD Post Hoc testi uygulanmış, bulgular Tablo 33’de verilmiştir.

Tablo 33: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	kardeş derece (I)	kardeş derece (J)	Ortalamalar Arası Farklılık(I-J)
Yazım Kuralları	4-6 arası	1-3 arası	1,35508**
Cümle Bilgisi	4-6 arası	1-3 arası	1,41465*
Anlatım Bozuklukları	4-6 arası	1-3 arası	,95438*
Test Toplam	4-6 arası	1-3 arası	4,97936*

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Tablo incelendiği zaman öğrencilerin kardeş sayısı, orta (4-6) düzeyde olduğunda Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin başarılarının da arttığı görülmektedir. Orta düzeydeki kardeş sayıları arasındaki olumlu etkileşimden kaynaklanıyor olabilir.

5.2.8. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrencilerin 1. Dönem Dil ve Anlatım Ders Ortalamasına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 34’de verilmiştir.

Tablo 34: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrencilerin 1. Dönem Dil ve Anlatım Ders Ortalamasına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Öğrencilerin 1. Dönem Dil ve Anlatım ders ortalaması	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama	Gruplar Arası	187,141	4	46,785	6,242***
	Gruplar İçi	1311,609	175	7,495	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi	Gruplar Arası	7,365	4	1,841	2,106
	Gruplar İçi	153,017	175	,874	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	156,269	4	39,067	4,982**
	Gruplar İçi	1372,343	175	7,842	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	171,922	4	42,980	2,949
	Gruplar İçi	2550,127	175	14,572	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	483,046	4	120,761	5,943***
	Gruplar İçi	3555,982	175	20,320	
	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	33,957	4	8,489	1,387
	Gruplar İçi	1071,425	175	6,122	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	683,490	4	170,872	7,910***
	Gruplar İçi	3780,226	175	21,601	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	7533,080	4	1883,270	11,461***

	Gruplar İçi	28755,63 5	175	164,318	
	Toplam	36288,71 5	179		
Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	3690,062	4	922,516	4,570*
	Gruplar İçi	35322,26 5	175	201,842	
	Toplam	39012,32 8	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, noktalama konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmektedir. (F = 6,242 p<0,001). Bu sonuç, “1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, noktalama konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmemektedir. (F = 2,106 p>0,05). Bu sonuç, “1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmektedir. (F = 4,982p<0,01). Bu sonuç, “1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar

lehine anlamlı bir farklılaşma vardır puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmemektedir. ($F = 2,949$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmektedir ($F = 5,943$ $p < 0,001$). Bu sonuç, *“1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir”*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmemektedir ($F = 1,387$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmektedir ($F = 7,910$ $p < 0,001$). Bu sonuç, *“1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, test toplama ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmektedir ($F = 11,461$ $p < 0,001$). Bu

sonuç, “1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır puanları arasında anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma görülmektedir anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($F = 4,570$ $p < 0,05$). Bu sonuç, “1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin, yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir. Bu bulgular 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın hangi 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasından kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan LSD Post Hoc testi uygulanmış, bulgular Tablo 35’de verilmiştir.

Tablo 35: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Dil ve Anlatım Ders Ortalamalarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	1. Dönem Dil ve Anlatım ders ortalaması (I)	1. Dönem Dil ve Anlatım ders ortalaması (J)	Ortalamalar Arası Farklılık(I-J)
Noktalama Konusu	70-84 arası	45-54 arası	2,18452***
		55-69 arası	2,27851***
	85-100 arası	45-54 arası	1,92063**
		55-69 arası	2,01462***
Ses Bilgisi	70-84 arası	45-54 arası	,46429*
		55-69 arası	,40789*
	85-100 arası	45-54 arası	,43651*
Yazım Kuralları	85-100 arası	0-44 arası	2,05556*
		45-54 arası	2,73016***

		55-69 arası	1,73392**
Kelime Bilgisi	55-69 arası	45-54 arası	2,12406*
	70-84 arası	45-54 arası	2,90476***
	85-100 arası	45-54 arası	2,04365*
Cümle Bilgisi	70-84 arası	0-44 arası	3,51389*
		45-54 arası	3,34524***
	85-100 arası	0-44 arası	4,77778**
		45-54 arası	4,60913***
		55-69 arası	2,55556*
Anlatım Bozuklukları	85-100 arası	55-69 arası	1,04386*
Paragraf Bilgisi	70-84 arası	0-44 arası	5,47222***
		45-54 arası	4,73810***
		55-69 arası	2,67982**
	85-100 arası	0-44 arası	5,16667**
		45-54 arası	4,43254***
		55-69 arası	2,37427*
Test Toplam	70-84 arası	0-44 arası	14,87500***
		45-54 arası	15,26190***
		55-69 arası	9,45833***
	85-100 arası	0-44 arası	15,55556***
		45-54 arası	15,94246***
		55-69 arası	10,13889***
Yazılı Anlatım	70-84 arası	0-44 arası	11,36111*
		45-54 arası	9,59524**
	85-100 arası	0-44 arası	14,04444**
		45-54 arası	12,27857***
		55-69 arası	5,94211*

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Tablo incelendiği zaman öğrencilerin ders başarıları artıkça Yazılı Anlatım becerilerine ve başarı testlerine ilişkin başarılarının da arttığı görülmektedir.

ŞAHİN, yaptığı incelemede, öğrencilerin ders başarıları artıkça Yazılı Anlatım becerilerinin farklılaştığını tespit etmiştir. (Şahin, 2006, s; 284) Bu durum öğrencilerin ders başarıları artıkça öğrencilerin Yazılı Anlatım becerilerine ve başarı testlerine ilişkin başarılarının da arttığını göstermektedir.

5.2.9. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Sözlük Kullanım Durumlarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanım durumlarına göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 36'de verilmiştir.

Tablo 36: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Sözlük Kullanım Durumlarına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Öğrencilerin sözlük kullanım durumu	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama	Gruplar Arası	25,715	2	12,858	1,545
	Gruplar İçi	1473,035	177	8,322	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi	Gruplar Arası	2,772	2	1,386	1,557
	Gruplar İçi	157,610	177	,890	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	12,312	2	6,156	,719
	Gruplar İçi	1516,299	177	8,567	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	4,362	2	2,181	,142

	Gruplar İçi	2717,687	177	15,354	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	8,047	2	4,024	,177
	Gruplar İçi	4030,981	177	22,774	
	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	3,017	2	1,509	,242
	Gruplar İçi	1102,365	177	6,228	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	45,409	2	22,704	,910
	Gruplar İçi	4418,307	177	24,962	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	173,828	2	86,914	,426
	Gruplar İçi	36114,887	177	204,039	
	Toplam	36288,715	179		
Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	189,350	2	94,675	,432
	Gruplar İçi	38822,978	177	219,339	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir (1,545>0,05). Bu sonuç, “*Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır*” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir

farklılaşma olmadığı görülmektedir($1,557 > 0,05$). “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, yazım kuraları konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir($0,719 > 0,05$). “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, yazım kuraları konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir($0,142 > 0,05$). “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, cümle bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir($0,177 > 0,05$). “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, cümle bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir($0,242 > 0,05$). “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, anlatım bozuklukları konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir($0,910 > 0,05$). “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımına göre, paragraf bilgisi konusuna ait puan

ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımlarına göre, test toplamına ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir,(426>0,05). *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımlarına göre, test toplamına ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.”* denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımlarına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir,(432>0,05). *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullanımlarına göre, yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma vardır.”* denencesini desteklememektedir.

5.2.10. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okunan Yayın Sayısına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, yazılı anlatım becerisi puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 37’de verilmiştir.

Tablo 37: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okunan Yayın Sayısına Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Okunan yayın sayısı	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama	Gruplar Arası	27,488	4	6,872	,817
	Gruplar İçi	1471,262	175	8,407	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi	Gruplar Arası	6,392	4	1,598	1,816
	Gruplar İçi	153,990	175	,880	
	Toplam	160,382	179		

Yazım Kuralları	Gruplar Arası	56,813	4	14,203	1,689
	Gruplar İçi	1471,798	175	8,410	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	47,897	4	11,974	,784
	Gruplar İçi	2674,152	175	15,281	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	90,067	4	22,517	,998*
	Gruplar İçi	3948,961	175	22,565	
	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	84,007	4	21,002	3,598**
	Gruplar İçi	1021,375	175	5,836	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	85,925	4	21,481	85,9
	Gruplar İçi	4377,790	175	25,016	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	631,580	4	157,895	,775
	Gruplar İçi	35657,135	175	203,755	
	Toplam	36288,715	179		
Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	8439,556	4	2109,889	12,077***
	Gruplar İçi	30572,772	175	174,702	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, noktalama konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = ,817$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın sayısına göre öğrencilerin, noktalama konusuna ait

puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre, ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 1,816$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın sayısına göre öğrencilerin, ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 1,689$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın sayısına göre öğrencilerin, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 1,767$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın sayısına göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla lehine anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 4,262$ $p < 0,001$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın sayısına göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 2,639$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın sayısına göre öğrencilerin, anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 2,494$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın sayısına göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, test toplamına ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 4,818$ $p < 0,001$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayınsayısına göre, test toplam puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 4,622$ $p < 0,001$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın sayısına göre öğrencilerin, yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.

Bu bulgular öğrencilerin okuduğu kitap sayısına göre öğrencilerin Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın yayın sayısının hangi durumundan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan LSD Post Hoc testi uygulanmış, bulgular Tablo 38’de verilmiştir.

Tablo 38: : Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okudukları Yayın Sayısına Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Kitap sayı derecesi (I)	Kitap sayı derecesi (J)	Ortalamalar Arası Farklılık(I-J)
Ses Bilgisi	1-10 arası	21-30 arası	,51006*
Yazım Kuralları	21-30 arası	1-10 arası	1,74856*
Anlatım Bozuklukları	1-10 arası	21-30 arası	1,27730*

	31-40 arası	1-10 arası	2,48461**
		11-20 arası	2,75210**
		21-30arası	3,76190***
		41 ve üzeri	3,92857**
Yazılı Anlatım	11-20 arası	1-10 arası	8,89706***
	21-30arası	1-10 arası	19,95000***
		11-20 arası	11,05294**
	31-40 arası	1-10 arası	10,89286*
	41 ve üzeri	1-10 arası	18,50000***

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre, cümle bilgisi konusuna, test toplamına ve yazılı anlatıma ait puanlar arasında orta(21-30), fazla(31-40) ve çok fazla(41 ve üzeri) olanlar ile çok az (1-10)ve az (10-11)olanlar arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir.

Tablo incelendiği zaman öğrencilerin okuduğu kitap sayıları arttıkça Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin başarılarının da arttığı görülmektedir.

Bu durum Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okuduğu yayın sayıları arttıkça, öğrencinin fikirlerinin zenginleşmesi ve okuma hızı ile beraber anlama ve aktarma kabiliyetinin artmasından kaynaklanıyor olabilir.

5.2.11. Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okunan Yayın Türüne Göre Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Bulgular ve Yorum

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre yazılı anlatım becerisine ait puan ortalamaları arasındaki farklılaşma düzeyini tespit etmek amacı ile varyans analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 39’da verilmiştir.

Tablo 39: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okunan Yayın Türüne Göre, Yazılı Anlatım Becerisi Puan Ortalaması Arasındaki Farklılaşmayla İlgili Varyans Analizi

Okunan yayın türü	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	S. D.	Ortalama Kare	F
Noktalama	Gruplar Arası	137,353	7	19,622	2,479
	Gruplar İçi	1361,397	172	7,915	
	Toplam	1498,750	179		
Ses Bilgisi	Gruplar Arası	8,973	7	1,282	1,456
	Gruplar İçi	151,409	172	,880	
	Toplam	160,382	179		
Yazım Kuralları	Gruplar Arası	132,772	7	18,967	2,337
	Gruplar İçi	1395,839	172	8,115	
	Toplam	1528,611	179		
Kelime Bilgisi	Gruplar Arası	182,604	7	26,086	1,767
	Gruplar İçi	2539,444	172	14,764	
	Toplam	2722,049	179		
Cümle Bilgisi	Gruplar Arası	597,071	7	85,296	4,262***
	Gruplar İçi	3441,957	172	20,011	
	Toplam	4039,028	179		
Anlatım Bozuklukları	Gruplar Arası	107,191	7	15,313	2,639
	Gruplar İçi	998,191	172	5,803	
	Toplam	1105,382	179		
Paragraf Bilgisi	Gruplar Arası	411,274	7	58,753	2,494
	Gruplar İçi	4052,441	172	23,561	
	Toplam	4463,715	179		
Test Toplam	Gruplar Arası	5949,291	7	849,899	4,818***
	Gruplar İçi	30339,424	172	176,392	
	Toplam	36288,715	179		

Yazılı Anlatım	Gruplar Arası	6176,269	7	882,324	4,622***
	Gruplar İçi	32836,059	172	190,907	
	Toplam	39012,328	179		

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, noktalama konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 2,479$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın türüne göre öğrencilerin, noktalama konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 1,456$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın türüne göre öğrencilerin, ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 2,337$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın türüne göre öğrencilerin, yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 1,767$ $p > 0,05$). Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın türüne göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok

yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 4,262$ $p < 0,001$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın türüne göre öğrencilerin, cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 2,639$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın türüne göre öğrencilerin, anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmemektedir ($f = 2,494$ $p > 0,05$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın türüne göre öğrencilerin, paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklememektedir.*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, test toplamına ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 4,818$ $p < 0,001$). Bu sonuç, *“Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre, test toplam puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir*

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir ($f = 4,622$ $p < 0,001$).

Bu sonuç, “Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin, okunan yayın türüne göre öğrencilerin, yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma vardır” denencesini desteklemektedir. Bu bulgular öğrencilerin okuduğu yayın türüne göre öğrencilerin Yazılı Anlatım becerilerine ilişkin fark olduğunu göstermektedir. Bu farkın hangi yayın türünden kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan LSD Post Hoc testi uygulanmış, bulgular Tablo 40’da verilmiştir.

Tablo 40: Orta Öğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Okudukları Yayın Türüne Göre, Yazılı Anlatım Becerisine Ait Puan Ortalamaları Arasındaki Farklılaşma Düzeyini Tespit Etmek Amacı ile Yapılan LSD Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Öğrencinin Okuduğu Kitap Türü (I)	Öğrencinin Okuduğu Kitap Türü (J)	Ortalamalar Arası Farklılık(I-J)
Noktalama	gazete	Dini kitap	2,17593*
	dergi	Dini kitap	3,39286**
	edebi kitap (roman,hikaye v.s)	tarihi kitap	2,35329*
		Dini kitap	3,18662**
	Birden çok	tarihi kitap	2,62597*
		Dini kitap	3,45930**
Ses Bilgisi	Kurgu bilim	gazete	,74074***
	Birden çok	gazete	,50818**
Yazım Kuralları	Kurgu bilim	gazete	2,26852*
		Dini kitap	3,75000**
	Birden çok	gazete	1,89061**
		edebi kitap (roman,hikaye v.s)	1,32984*
		Dini kitap	3,37209**
Kelime Bilgisi	edebi kitap (roman,hikaye v.s)	gazete	2,02791*
		diğer	4,34272*

	Birden çok	gazete	2,43325*
		diğer	4,74806*
Cümle Bilgisi	Birden çok	gazete	4,86649***
		dergi	3,66279**
		edebi kitap (roman,hikaye v.s)	3,52195***
		Dini kitap	4,91279**
		Kurgu bilim	4,91279**
		diğer	6,16279*
Anlatım Bozuklukları	dergi	Dini kitap	3,03571**
	edebi kitap (roman,hikaye v.s)	Dini kitap	2,72887**
	Birden çok	gazete	1,35228*
		Dini kitap	3,34302***
		Kurgu bilim	1,78052*
Paragraf Bilgisi	dergi	Dini kitap	4,37500*
	edebi kitap (roman,hikaye v.s)	Dini kitap	4,21655*
	Birden çok	gazete	2,81223*
		tarihi kitap	4,94186*
		Dini kitap	5,56686**
		diğer	5,77519*
	Test Toplam	dergi	Dini kitap
edebi kitap (roman,hikaye v.s)		gazete	6,91575*
Birden çok		gazete	14,31094***
		edebi kitap (roman,hikaye v.s)	7,39519**

		tarihi kitap	14,07946*
		Dini kitap	20,85029***
		Kurgu bilim	11,47529*
		diğer	20,32946*
Yazılı Anlatım Puanı	edebi kitap (roman,hikaye v.s)	gazete	6,65310*
	Birden çok	gazete	15,68389***
		dergi	12,64950**
		edebi kitap (roman,hikaye v.s)	9,03079***
		tarihi kitap	18,55426**
		Dini kitap	16,47093**
		diğer	18,72093*

* p<.05 anlamlı.

** p<.01 anlamlı

*** p<.001 anlamlı

Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin, cümle bilgisi, test toplam ve yazılı anlatım konularına ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanları ile tarihi kitap, dini kitap, kurgu bilim ve diğer seçenekleri arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir.

Bu durum, gazete ve dergi yazılarının kısa, ilgi çekici olması nedeni ile öğrenciler tarafından sıkça okunması ve öğrencilerin okuduğu yayın türleri çeşitlendikçe, öğrencinin fikirlerinin de zenginleşmesinden kaynaklanıyor olabilir. Şahin yaptığı araştırmada Yazılı Anlatım becerileri konusunda, dergi okuyan öğrenciler ile okumayanlar arasında fark olduğunu tespit etmiştir (Şahin, 2006, s.286).

ALTINCI BÖLÜM

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak genel sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

Araştırmada özetle şu bulgulara ulaşılmıştır:

1. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre: Noktalama konusuna ait puanlar arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Test toplamına ait puanlar arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında kızların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu bulgulanmıştır.

2. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullara göre: Noktalama konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Test toplamına ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında OKS sınavı ile öğrenci alan okullar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu bulgulanmıştır.

3. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin annelerin eğitim durumlarına göre: Noktalama konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Test toplamına ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulgulanmıştır.

4. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre: Noktalama konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Anlatım

bozukluğu konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Test toplamına ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulgulanmıştır.

5. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin babalarının iş durumlarına göre: Noktalama konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında memur olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Test toplamına ait puanlar arasında üniversite mezunları lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulgulanmıştır.

6. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ailenin tahmini aylık gelirine göre: Noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu; Anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Test toplamına ait puanlar arasında orta, yüksek ve çok yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazılı anlatım puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulgulanmıştır.

7. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin kardeş sayılarına göre: Noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir

farklılaşma olmadığı; Anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Test toplamına ait puanlar arasında orta düzey (4-6) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazılı anlatım puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulgulanmıştır.

8. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 1. dönem Dil ve Anlatım ders ortalamasına göre öğrencilerin: Noktalama konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Kelime bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Anlatım bozuklukları konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Test toplamına ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında iyi (70-84) ve çok iyi (85-100) olanlar lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu bulgulanmıştır.

9. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin sözlük kullarımlarına göre: Noktalama konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Ses bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Kelime bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Anlatım bozukluğu konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Paragraf bilgisi konusuna ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Test toplamına ait puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazılı anlatım konusuna ait puan ortalamaları arasında sözlük kullananlar lehine anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulgulanmıştır.

10. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın sayısına göre: Noktalama konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları

konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla lehine anlamlı farklılaşma olduğu; Anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Test toplamına ait puanlar arasında puanları arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında orta, fazla ve çok fazla okuyanın lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu bulgulanmıştır.

11. Orta öğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin okunan yayın türüne göre öğrencilerin: Noktalama konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Ses bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Yazım kuralları konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Cümle bilgisi konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanın lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Anlatım bozukluğu konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Paragraf bilgisi konusuna ait puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı; Test toplamına ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanın lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu; Yazılı anlatım konusuna ait puanlar arasında gazete, dergi ve birden çok yayın türü okuyanın lehine anlamlı bir farklılaşma olduğu bulgulanmıştır.

6.2. Öneriler

Elde edilen genel sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

1. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre, daha başarısız olduğu davranışların erkeklere kazandırılması için, önce erkek öğrencileri yazmaya isteklendirmek için ilgilerini çekecek, özgürce yazabilecekleri konular seçilebilir.

2. Öğrencilerin yazılı anlatım becerisi edinebilmeleri Dil ve Anlatım dersinin bünyesinde ele alındığından dersin başarısının artırılması için gerekli tedbirler alınabilir, dersin öğrenci tarafından kurallar yığını olarak algılanması önlenilebilir ve derste yazı çalışmalarına ağırlık verilebilir.

3. Okullar arası farkın giderilebilmesi için okul kütüphane ve kitaplıkları dergi ve gazete ile zenginleştirilmesi yararlı olacaktır.

4. Ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilerin devlet tarafından desteklenmesi yeterli olmamaktadır. Bu nedenle okul-aile birlikleri faal hale getirilerek fakir öğrenciler desteklenebilir.

5. Yazılı anlatım becerisinin, diğer dil becerileri arasındaki etkileşimi veya uyumu araştırılabilir.

6. Farklı eğitim almış Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin öğrencilere verdikleri derslerde, yazılı anlatım becerisi kazandırabilme yeterlilikleri karşılaştırılabilir.

7. Ana dili Türkçe olmayan öğrencilere yazılı anlatım becerisi kazandırabilme yöntemleri araştırılabilir.

8. Orta öğretimdeki her sınıf için yazılı anlatım becerileri, çeşitli değişkenlere göre araştırılabilir.

KAYNAKÇA

AKBAYIR, Sıddık, **Yazılı Anlatım Biçimlerinin Yazma Becerisi Edinimindeki**

İşlevleri, Samsun, 2006, yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi.

AKSAN, Doğan, **Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim**, TDK Yayınları,

Ankara, 1998.

_____, **Her Yönüyle Dil**, 5. Baskı, Ankara, TDK Yayınları, 1995.

AKTAŞ, Şerif ve Gündüz, Osman, **Yazılı ve Sözlü Anlatım**, Akçağ Yayınları,

Ankara, 2001.

ANDAÇ, Feridun, **Günün Gölgedeki İzi**, Dünya Yayınları, İstanbul 2004.

ANILAN, Hüseyin, **Uşak İl Merkezindeki 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı**

Anlatımda Deyimleri Kullanma Becerisi, Eskişehir, 2005,

yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi.

ATAY, Falih Rıfkı, **Niçin Kurtulmamak**, İstanbul: 1953.

AVCI, Emine, **İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yaptıkları Yazılı Anlatım**

- Yanlışlıklarının İncelenmesi (Muğla İli Örneği)**, Ankara, 2006,
yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi.
- AZİZ, Aysel, **Araştırma Yöntemleri- Teknikleri ve İletişim**, 2. Baskı, Ankara,
Turhan Kitabevi, 1994.
- AYAZ, Fatih, **Ankara İlinde Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım
Becerilerinin İç Yapı Bakımından Gelişimi Üzerine Bir İnceleme**,
2005, Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi.
- BANARLI, Nihad Sami, **Türkçenin Sırları**, 16. bs., Kubbealtı Neşriyat, İstanbul.
- BÜYÜKİKİZ, Kadir Kaan, **İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım
Becerilerinin Söz Sizi mi ve Anlatım Bozukluğu Açısından
Değerlendirilmesi**, yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi.
- ÇELİKPAZU, Esra Ekinci, **Erzurum Merkez İlçe İlköğretim 6. Sınıf
Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma**,
Erzurum, 2006, yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi.
- DEMİREL, Özcan, **Eğitimde Program Geliştirme**, Pegema Yayınları, Ankara, 2004.
_____, **Türkçe Öğretimi**, Ankara, Pegema Yayınları, 2004.
- ERGİN, Muharrem, **Türk Dil Bilgisi**. İstanbul, Bayrak Basım, 1994.
- ERİK, Nazik, **Türkiye’de Anadil Öğretimi**, İzmir, Zevk Matbaası, 1991.
- ESAN Uğur, **İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılarındaki Söz Dizimi ile Edebi
Söz Diziminin (Tarık Buğra) Karşılaştırılması (Bolvadin
örneği/yazılı anlatım**, Afyon, 2006.
- GÖĞÜŞ, Beşir; **Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi**, Ankara,
Kadıoğlu Matbaası, 1978.
_____, **Orta Dereceli Okullarda Türkçe ve Yazın Eğitim**. Ankara,
Kadı oğlu Matbaası, 1983.
- HENGİRMEN, Mehmet, **Türkçe Dilbilgisi**, Ankara, Engin Yayınevi, 1997.

IMPRAİM, Achmet Kelağa, **Yunanistan’da (Batı Trakya’da) İki dilli Eğitim**

Veren Azınlık Okullarında Türkçe ve Yunanca Öğrenim Gören Öğrencilerin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi, Ankara, 2005, yayımlanmamış Doktora tezi.

KARAKETE, Ercan, **Yaratıcı Dramanın İlköğretim II. Kademedeki 6.sınıf**

Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi, Hatay, 2006, yayımlanmamış Yüksek Lisans çalışması.

KARAKUŞ, İdris; **Genel Liselerin Üçüncü Sınıfı İçin 1957 Müfredat**

Programına Göre Yazılan “Türk Dili ve Edebiyatı” Ders Kitapları Üzerine bir İnceleme, Yüksek Lisans tezi.

_____, **Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi**, Anıtepe Yayınları, Ankara, 2002.

KAVCAR, Cahit; **“Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi Üzerine”**, Millî Eğitim Dergisi, S. 59, Ankara, 1982.

_____, **“Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi”**, AÜ Eğitim Fak. Dergisi, C. 20, S. 1-2, Ankara, 1988.

_____, **Ana Dili Dergisi**, Mayıs 1996, S.1, s.16

_____, ve Diğerleri, **Türkçe Öğretimi**, Ankara, Engin, Yayınevi, 1997.

_____, **”Türkçenin Güncel Sorunları”**, MEB Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Yıl: 2002, Sayı: 27.

_____, OGUZKAN, Ferhan, AKSOY, Özlem, **Yazılı ve Sözlü Anlatım**, 5. Baskı, Ankara, Anı Yayıncılık, 2004.

KIRBAŞ, A.Kadir, **İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım**

Becerilerinin Değerlendirilmesi, 2006, yayımlanmamış Yüksek Lisans çalışması.

MEB KOMİSYON, Dil Anlatım 1, MEB Yayınları, Ankara, 2005.

_____, Dil Anlatım 2, MEB Yayınları, Ankara, 2005.

NALCI, Handan Burak, **İl merkezindeki 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımda deyimleri kullanma becerisi**, Afyon, 2006, yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi.

OĞUZKAN, Ferhan, **Eğitim Terimleri Sözlüğü**, Ankara, TDK, 1974.

ÖNER, Türkan, “Yazma Becerisinin Önemi ve Geliştirme Yolları”, **Ana Dili Dergisi**, Mayıs 1996, S. 1, s.44-50.

ÖZBAY, Murat, **Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi**. Ankara, 1980

_____, “Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi”, **Prof. Dr. Sadık Tural Armağanı**, 2002, ss.172-187)

ÖZDEMİR, Emin, **Anlatım Sanatı / Kompozisyon**, 12. Baskı, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2003.

ŞAHİN, Abdullah, **İlköğretim ve Orta öğretimde OKS-ÖSS Uygulamaları ve Sonuçları (Erzurum Örnekleme)**, 2006, yayımlanmamış Doktora Tezi

SEVER, Sedat, **Türkçe Öğretiminde Tam Öğrenme**, 1. Baskı, İstanbul, Ya-pa Yayınları, 1995.

ŞİMSEK, Rasim, “**Çağdaş Eğitimde Ana dilinin Yeri**”, Türk Dili Dergisi, Yıl: 1983, Sayı:379-380, s.36-39.

TDK, Türkçe Sözlük, 2005.

TDK, İmla Kılavuzu, 2005.

TEKİN, Halil, **Okuduğunu Anlama Gücü ile Yazılı Anlatım Becerisini Geliştirme Yönünde Okullarımızda Türkçe Öğretimi**, , 2002, _____, “**Kompozisyon Eğitimimiz Etrafında Düşünceler**”, Milli Eğitim ve Kültür. Ankara: 1980.

TURAL, Sadık Kemal, “*Yazmak Sanatı*”, Milli Eğitim ve Kültür Dergisi, Ankara, 1979, S.79-80.

TURHAN, Vedat Nuri; **1991-1992 Öğretim Programına Göre Orta Öğretimde Türk Dili ve Edebiyatı Derslerinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyi (Erzurum Örnekleme)**, yayımlanmamış Doktora tezi.

TÜRKYILMAZ, Mustafa, **Orta Öğretim Birinci Sınıf Dil ve Anlatım Dersi Yazılı Sınav Soruları Üzerine Bir Alan Araştırması**, 2007, Yüksek Lisans tezi.

ÜSTÜN, Özgür, **Ortaöğretim Üçüncü Sınıfta Türk Dili ve Edebiyatı Dersinde Karikatür Kullanımının Yazılı Anlatım Öğretimine Etkisi**, 2007, yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi.

VARIŞ, Fatma, **Eğitim Bilimine Giriş**, Konya, Atlas Kitapevi, 1987.

EKLER:**EK 1: Resmi Yazışmalar**

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4-25-01-05/

Konu : Anket Uygulaması

013818 20.03.08

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 10.03.2008 tarih ve 431 sayılı yazısı.

b) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Okul ve Kurumlarda yapılacak araştırma desteğine yönelik izin ve uygulama yönergesi.

İlimiz Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Mehmet GEDİK'in Orta öğretim 9. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerine bir inceleme(Erzurum Örnekleme) konulu tez çalışmasına esas teşkil edecek anket çalışmasını Müdürlüğümüze bağlı ilgi (a) yazı ekindeki Ortaöğretim Okullarında yapılması teklif edilmiş olup Müdürlüğümüz araştırma değerlendirme komisyonu Başkanlığının ilgi (b) yönergesi çerçevesinde anket forumları incelenmiş ve ilgilinin belirttiği okullarda anket çalışmasını yürütmesi uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde; olurlarınıza arz ederim.

Cahit DUMLUDAĞ
Milli Eğitim Müdür V.

OLUR
19.03.2008

Nazife YÜCEL DİAK KAŞ

T.C
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

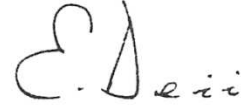
Sayı : B.30.2.ATA.0.70.72.00/00-602
Konu ; Mehmet GEDİK

03.04.2008 *005034

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz doktora öğrencilerinden Mehmet GEDİK'in anket uygulaması ile ilgili Erzurum Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden alınan 25/03/2008 tarih ve 14441 sayılı yazı ve ekleri ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr.Erkol DEMİRCİ
Rektör Yardımcısı

Eki.6

Gereği
04.04.08

Tlf : (0442) 2311601
: (0442) 2311343 (Büro)

E-Posta:odaire@atauni.edu.tr
Atatürk Üniversitesi Merkez Yerleşkesi
25240 ERZURUM

0505 -92 8475
-37 579 4643

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4-25-01-05/

Konu : Anket Uygulaması

14441 25.03.08

ATAÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrence İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 10/03/2008 tarih ve 3654 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet GEDİK'in "Ortaöğretim 9.sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerine bir inceleme (Erzurum Örnekleme)" konulu tez çalışmasına esas teşkil edecek anket çalışması hakkındaki Makam Onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve ilgilinin anket çalışması onayı kayıtlı yönerge çerçevesinde işlem yapılarak araştırmanın iki örneğinin CD ye kayıt yapıp ekte gönderilen EK-1 taahhütname ile birlikte anket bitiminde Müdürlüğümüze gönderilmesini rica ederim.

Kasım YEKELER
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK:
Onay (1 Sayfa)
Araştırma Formu (1 Sayfa)
Taahhütname (1 Sayfa)

Ek 2:

Test kapağı

TEST KİTAPÇIğI

Öğrencinin Okulu:

TEST KİTAPÇIğI, ANKET FORMU ve CEVAP KÂğIDI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Cevap kâğıdınızı kurşun kalemle doldurunuz.
2. Bölümde 5 seçenek vardır. Bunlardan sadece birisi doğrudur. Cevap kâğıdında o soru için ayrılan yeri bularak işaretleyiniz.
3. Cevaplarınızı yuvarlak alanı karalayarak işaretleyiniz.
4. Yanlış kodladığınız şıkkı düzeltirken yuvarlağın içini iyice siliniz.
5. Başarı testi sınavı için 45 dakika ve Yazılı Anlatım sınavı için 30 dakika ayrılmıştır. Test sınavı biter bitmez, Yazılı Anlatım sınav kâğıtları dağıtılacaktır
6. Cevabını bilmediğiniz sorular üzerinde fazla zaman kaybetmeyiniz. Zamanınız kalırsa bu sorulara tekrar dönebilirsiniz.
7. Sınavın bitiminde soru kitapçığınızı ve cevap anahtarınızı öğretmenimize veya araştırmacıya teslim ediniz.
8. Son sayfadaki anket formunu mutlaka doldurunuz.

BAŞLAYIN DENİLMEDEN TEST KİTAPÇIğINI AÇMAYINIZ

GENEL AÇIKLAMA

Bu sınav; Orta öğretim 9. sınıf öğrencilerinin Dil ve Anlatım derslerinde 2007-2008 öğretim yılı içerisinde kazandıkları bilgi, beceri ve alışkanlıkları ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Sınav, ” çoktan seçmeli test” olarak tertip edilmiştir. Test “Ses Bilgisi, Yazım Bilgisi, Noktalama İşaretleri, Kelime Bilgisi, Cümle Bilgisi ve Paragraf Bilgisi” bölümlerinden oluşturulmuştur ve her biri beş seçenekli 40 sorudan ibarettir. Test sorularının her doğru cevabı size 2.5 puan kazandıracaktır. Sınav 100 puan üzerinden değerlendirilecektir. Her sorunun tek doğru cevabı bulunmaktadır. Test sorularının doğru cevaplarını cevap kâğıdına işaretleyiniz.

Başarı testi sınavı için 45 dakika ve Kompozisyon sınavı için 30 dakika ayrılmıştır. Test sınavı biter bitmez, Kompozisyon sınav kâğıtları dağıtılacaktır. Sınavla ilgili sorunuz varsa şimdi sorun, sınav başladıktan sonra hiçbir sorunuza cevap verilmeyecektir.

Yardımlarımız için teşekkür ederim.

TEST SORULARI

Açıklama: Soru 1-5 için

Aşağıdaki sorular “ Noktalama İşaretleri ” ile ilgilidir.

- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayraçla gösterilen yere iki nokta (:) konulmalıdır?
 - Öyle bir olay ki () eksiklerimizi, yetersizliklerimizi açıkça gösteriyor.
 - İletişimde ölçsüzlük dediğimiz şey () sanat haberlerinde olduğu gibi spor haberlerinde de kendini göstermiştir.
 - Yöneticilere düşen görevlerden biri de () öğrenciler arasındaki üstün yetenekli gençleri bulup yönlendirmektir.
 - Son günlerde yaşananlar, yöneticilerimize çok şey öğretmiştir () Bunlardan biri gerçekleşmemiş beklentilerimizin üzüntüsüdür.
 - Bu tartışma onun şu iki yönünü açığa çıkarmıştır () Eleştirilere karşı hoşgörüsüz olma ve duygularını denetleyememe.
- Assos’ u Assos yapan o muhteşem gün batımı () En güzel () iskeleden ya da Athena Tapınağı’ ndan görülebilen bu değişim () izleyenleri derin düşüncelere yöneltiyor () Antik çağın en büyük düşüncelerinden Aristoteles () ilk felsefe okulunu boşuna burada kurmamış demek ki!

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A)(. (; () () (;) B) (... (; (; (;) C) (... () () () () D) () () (; (... () E) () () (; (; ()

3. Bir güvercin... Beni görünce ürktü. Acaba açık kalan pencereden mi girdi içeriye? Oradan oraya

I

II

III

uçuyor, dışarı çıkacak bir yer arıyor! Maviliği, belki de çok uzaklardaki gemileri görüyor.

IV

V

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisindeki noktalama işaretleri yerinde kullanılmamıştır?

A)I.

B) II.

C) III.

D) IV.

E) V

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki virgül (,) kaldırılırsa cümlede değişiklik olur?

A) Onun gibi, yapıtlarında kendini anlatan sanatçılarda var.

B) O, romanıyla bir ilke imza attığını söylüyordu.

C) Kardeşimin, atasözlerini ve deyimleri pek bilmediği ortaya çıktı.

D) Ona, karşı takımın oyuncularından söz ettim.

E) Yazdığı makalelerde, alıntı yaptığı kaynakları belirtirdi.

5. Hemen hemen her yazar ilk romanında çocukluğunu anlatır. Gezip gördüğü yerler, dükkânlar,

I

gittiği sinemalar romanlarındaki mekânlardır. Kendimden örnek vereyim. İlk romanımı yazdığım

II

yirmi yaşındaydım. Roman kahramanlarımın, neredeyse tümü sokağımızın insanlarıydı. Bizden üç ev

III

ilerde oturan Ahmet Muhip Dırnas'ın, "Fahriye Abla" şiirini, evlerinin karşısında oturan... için

IV

V

yazdığı söylenir.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A)I.

B) II

C) III.

D) IV.

E) V.

Açıklama: Soru 6-7 için

Aşağıdaki sorular "Ses Bilgisi" ile ilgilidir.

6. Aşağıdakilerin hangisinde hem ünsüz yumuşaması hem de ses düşmesi vardır?

A) Akla gelen başa gelir.

B) Keskin sirke kabına zarar verir.

C) Kırlangıcın zararını biberciden sor.

D) Her yiğidin gönlünde bir arslan yatar.

E) Kurdun adı yaman çıkmış, tilki vardır baş keser.

7. Önce baygın bir iniltiydi yamaçtan duyulan,
 Sonra bir gölge belirmişti kuş uçmaz yoldan;
 Köyümün titreterek bağı yanık toprağını
 İnliyor, baktım, uzaktan görünen bir kağını...

Bu dizelerde aşağıda verilen ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi
 B) Ünsüz düşmesi
 C) Ünsüz yumuşaması
 D) Ünlü daralması
 E) Ünsüz benzeşmesi

Açıklama: Soru 8-12 için

Aşağıdaki sorular “ Yazım Bilgisi ” ile ilgilidir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bu kitap ilk basımının üzerinden yirmi yıl geçtikten sonra, yeniden yayımlandı.
 B) Çiçekcinin yeni açtığı dükkân çok iyi çalışıyor.
 C) Bir yapıtın kalıcılığını sağlayan birçok etken vardır.
 D) Bu romanda yüzyılımızın temel sorunları yansıtılıyor.
 E) Başarılı olabilmek için düzenli ve sürekli çalışmak gerekir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bu konudaki kararımı size bildirmeyeceğim.
 B) Konuşmasında bu konuya da değinecek.
 C) Bebeği bütün gün kardeşi oyalıyacak.
 D) Onun bu işi başaracağını söyleyebilirim.
 E) Onu kime verdiğimi anımsayamıyorum.

10. Yayınevimiz 2003’ de kuruldu. 60’ a yakın şiir kitabı yayımladık. Tüm olumsuzluklara

I

karşın şiirde bugün bir hareketlilik yaşıyor. İyi şiir yazılıyor mu? Evet. Güçlü bir şiir geliyor.

II

III

Ne var ki yayımladığımız kitaplar satılmıyor. Bu, büyük yayınevlerinde de aşağı yukarı böyle.

IV

V

Yukarıdaki numaralı sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bize hep: “İyi bir kitap okuru olmakla övünüyorsunuz.”derdi.
- B) “Bugünlerde işlerimiz iyi.” diyerek ellerini ovuşturdu.
- C) “O zamanlar buğdaylarımız bu değirmende övütülürdü.” diye söze başladı.
- D) Öğrencilerine her zaman dürüst olmayı öğütlerdi.
- E) Doktor, anneme: Günde üç öğün yemek yiyin.” dedi.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Baş başa vermiş, çocukların sorunlarından söz ediyorlardı.
- B) İnsanımızın belirleyici özelliklerden biri de konuk severliğidir.
- C) Romandaki kişilerin, tipik İç Anadolu insanının özelliklerini taşıdığını söyledi.
- D) Doğu felsefesiyle ilgili hemen her kitabı okurdu.
- E) Televizyondaki kültür ve sanat programlarını sürekli izlerdi.

Açıklama: Soru 13-20 için

Aşağıdaki sorular “ Kelime Bilgisi” ile ilgilidir.

13. Yalnız yapıtlarının içeriğiyle değil, anlatımındaki ustalık, kullandığı dil ve hareketli anlatım tekniğiyle de edebiyatımızın büyük ustalarından biridir o.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) “Yapıtlarının” sözcüğü, hem yapım hem çekim eki almıştır.
- B) Ünsüz yumuşamasına uğramış sözcükler vardır.
- C) Bağlaç kullanılmıştır.
- D) Ad tamlamasının arasına sıfat girmiştir.
- E) “Yalnız” sözcüğü sıfat olarak kullanılmıştır.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük, ilgi adılından (ilgi zamirinden) sonra yaklaşma durumu eki almıştır?

- A) Masadakilerden yalnızca birini al. B) Bugünkünü ötekilerden daha çok beğendim
- C) Benimkinin sayfalarında renkli resimler var. D) Bu da her yönüyle seninkine benziyor.
- E) Bizimkinde hiçbir eksiklik yok.

15. Renk renk çiçeklerle kaplı yaylaları ve ahşap evlerden oluşan dağ köyleriyle Yalnızçam, büyük şehirde kaçmak isteyenler için bulunmaz bir yer.

Bu cümle ile ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Birden çok sıfat tamlaması vardır.
- B) Bağlaç vardır.
- C) Birleşik ad kullanılmıştır.
- D) Basit yapılı bir fiil cümlesidir.
- E) İlgeç tümleçleri vardır.

16. (I) Kıyıları dantel dantel, tepeleri zeytinlerle süslü Orak Adası'nı geçtik. (II) Balıkçı kayıkları güneyli rüzgârlarla salınıp duruyordu. (III) Sonra Çökertme Koyu'nda öğle yemeği yedik. (IV) Kaptan demiri toplayıp koydan çıkarken türküdeki Çökertme'nin burası olmadığını söyledi. (V) Yalıkavak beldesinin batı sahilindeki Geriş köyünün altına düşen bölgenin eski adı da Çökertme'ymiş ve türkülere konu olan Halil oralıymış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümledeki ikileme sıfat görevindedir.
- B) II. cümledeki yüklemi birleşik zamanlıdır.
- C) III. cümlede nesne ad tamlamasından oluşmaktadır.
- D) IV. cümledeki yüklemi geçişsiz bir fiildir.
- E) V. cümlede "da" ile "ve" sözcükleri bağlaçtır.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iyelik eki aldığı için belgisiz zamir olan, adlaşmış bir sıfat kullanılmıştır?

- A) Kimi insanlar karlı havalarda araba kullanmıyor.
- B) Size başka bir gömlek verelim, dedi.
- C) Sinemalardaki hiçbir filmi kaçırmamış.
- D) Bazısı işini ötekilerden erken bitirmiş.
- E) Bugün yine birkaç kitap aldım.

18. Bir yazar için hiç kimseye benzememek bir amaçtır fakat bunun, yazdıklarının hiçbir şeye benzememesi gibi bir sakıncası vardır.

Bu cümledeki altı çizili sözlerin yerine, aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilirse cümledeki anlamı değişmez?

- A) ilgi çekmek-yeterince anlaşılmasa
- B) kendini kanıtlamak-güvenilir olması
- C) özgün olmak-niteliksiz olması
- D) sözcüklerle savaşmak-değersiz görülmesi
- E) değişiklik yapmak- kimilerince beğenilmemesi

19. Bu son kitabında yazar, bilerek açmadığı ama aralık bıraktığı kapılardan geçmeyi okurlarına bırakıyor.

Bu cümledeki yazarın, kapıları bilerek açmayıp aralık bırakması sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her şeyi söylememe B) İçeriği zenginleştirme C) Uygun sözcükler seçememe
- D) Anlatımda tekdüzeliğe düşme E) Okura deneyimlerini kullandırma

20. Bir yazar şöyle diyor: “Sözcüklerin dediğini anlıyorum, bütün özelliklerini biliyorum, hepsinin tadına varıyorum; ama onları yan yana getirirken yeni çağrışımlar yaratamıyorum.”

Bu cümledeki altı çizili sözde anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok kullanılan sözcükleri yeğlemek B) Birbirinden kolayca ayıramamak
C) Yerleşik kullanımların dışına çıkamamak D) Aralarında anlam ilişkisi kuramamak
E)Yapıtın içeriğine göre biçimlendirememek

Açıklama: Soru 21- 28 için

Aşağıdaki sorular “ Cümle Bilgisi ” ile ilgilidir.

21. Bir eleştirmen öyküyle romanı karşılaştırırken şöyle diyor: “ Öykü bir C vitamini hapıysa, roman o hapa eş değerde bir kilo limondur.”

Bu karşılaştırmadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Romanın, okuyucuları öyküden daha çok etkilediği
B) Öyküde kişilerin daha ayrıntılı olarak anlatıldığı
C) Öykünün daha yoğun bir anlatımla oluşturulduğu
D) Öykü yazmanın daha çok çaba gerektirdiği
E) Romanda öyküye göre daha değişik konuların işlendiği

22. Her ressam, aynı doğa parçasını tuvaline farklı biçimlerde yansıtır. ----

Bu cümlelerin sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olmaz?

- A) Doğa, her sanatçı için değişmez bir konu alanıdır.
B) Çünkü olaylara, durumlara bakış açısı sanatçıdan sanatçıya değişir.
C) Bu, aynı zamanda biçimle ilgili bir durumdur.
D) Bunda sanatçının doğayı algılama biçiminin etkisi vardır.
E) Bunu, yaratıcılığın bir gereği sayabiliriz.

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, öğeleri ayırmada yanlıklık yapılmıştır?

- A) Anılardan ve kişisel izlenimlerden yola çıkarak oluşturduğu öyküler / oldukça/ beğenilmiştir.
B) İnsan ilişkilerindeki çelişkileri iyi gözlemlemiş ve doğru yansıtmış olması/ oyunların içeriksel düzeyini /yükseltiyor.
C) Bugün kimi genç romancılarımız / yapıtlarını / yazmaya başlamadan önce / seslenecekleri okur kitlesinin / düzeyini / düşünüyorlar.
D) Bu dergide / kültürel çalışmalara öncelik verileceği belirtildi.
E) Bu yazar / roman üzerine söylediklerini / kendi yapıtlarında / uyguladı.

24. Sözlereinden çok, adının önem kazanması, bir eleştirinin en büyük korkusudur.

Bu cümlelerin öğeleri, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla, doğru olarak verilmiştir?

- A) Yüklem B) Özne-yüklem C) Özne-zarf tümleci-yüklem
D)Özne-zarf tümleci-nesne-yüklem E) Nesne-özne-zarf tümleci-yüklem

25. Ailede tüm yükümlülükleri üzerine alan, çocuklarını her türlü sorumluluktan uzak tutan anne babalar-----bireyler yetiştirirler.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) her bakımdan kendilerine benzeyen
B) işini seven, görevlerinin bilincinde olan
C) buldukları her ortama kolayca uyum sağlayan
D) karşılaştıkları güçlükleri yenmek için her türlü yola başvuran
E) yaşamını biçimlendiremeyen, başkaları tarafından yönetilmeyi bekleyen

26. I. Bu heykel, insanın ruhundan bir soluk üflenmişçesine canlı ve sıcak duruyor.

II. Arkadaşımın evinde gördüğüm tablolar, bana çocukluğumda yaşadığım yerleri bütün ayrıntılarıyla anımsattı.

III. O yıllarda yayımlanan dergiler, bize yeni şiirleri sığağı sığağına ulaştırıyordu.

IV. Oyundan, sahneye aktarılamayacak bölümleri çıkardık.

Yukarıdaki cümlelerden hangileri öğelerinin sıralanışı yönünden aynıdır?

- A) I. ve II. B) I.ve III. C) II. ve III. D) II. ve IV. E) III. ve IV.

27. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “eleştiri” söz konusu değildir?

A)Kitap okunduğunda, yazarının, ne yazacağını uzun uzadıya ölçüp biçen, bunları bir tartımdan geçiren düzene koyan sanatçılardan olmadığı anlaşılıyor.

B) Gençlik yıllarında çeşitli dergi ve gazetelerden yazdığı yazıları derleyip bunları yazılış tarihlerine göre sıralayarak kitap haline getiriyor.

C) Konusunu günlük yaşamdan almasına karşın kullandığı dil ve anlatımdaki pürüzler yüzünden, söyledikleri gereği gibi anlaşılıyor.

D) Yüzeysel bilgilere dayanarak yaptığı ruhsalimsel çözümler, yapıtın dokusu içinde belirli bir işlev taşıyor.

E) Çizmeye çalıştığı tarihsel ortamı ayrıntılarıyla yansıtamayışı, yapıtının inandırıcılığını büyük ölçüde azaltıyor.

28. Deniz arkeologlarının Sinop kıyılarında bulduğu Batıkent (I) yörenin binlerce yıllık bir yerleşim yeri olduğunu (II) değişik yönleriyle (III) inandırıcı bir biçimde (IV) kanıtlıyor. (V)

Yukarıdaki cümlede, hangi numaralar arasında kalan öge cümlelerin nesnesidir?

- A) I. ile II. B) I. ile III. C) II. ile V D) III. ile IV. E) IV. ile V

Açıklama: Soru 29-32 için

Aşağıdaki sorular “ Anlatım Bozuklukları ” ile ilgilidir.

29. Bu davranış insandan insana göre değişir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) İşaret sıfatına yer verilmesinden
B) İkilemenin yanlış kullanılmasından
C) Gereksiz yere ilgeç kullanılmasından
D) Tümleç kullanılmasından
E) Yüklemin geniş zamanlı olmasından

30. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) İlgililer bu konuda görüş alışverişlerinde bulundular.
B) Bu tür etkinliklerin çoğaltılması gerektiğini düşünüyorum.
C) Gazetelerde yer alan haberleri değerlendirecekler.
D) Bundan sonraki amacımız halkı bilinçlendirmek olacak.
E) O dönemde para üç katı değer kaybetmişti.

31. Hiç kimse ona gerçeği anlatmamış: onu yalan yanlış sözlerle oyalamıştı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

- A) “geçeği” yerine “doğruyu” sözcüğü getirilerek
B) “anlatmamış” tan sonra “herkes” sözcüğü getirilerek
C) “anlatmamış” yerine “söylememiş” sözcüğü getirilerek
D) “onu” sözcüğü atılarak
E) “oyalamıştı” yerine “kandırmıştı” sözcüğü getirilerek

32. Aşağıdakilerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu kazada can kaybı yaşanmadı.
B) Söylenenleri pek de onaylamadı.
C) Yapıtları hala unutulmadı.
D) Kimseye bir yararı dokunmadı.
E) İsteddiği başarıya ulaşamadı.

Açıklama: Soru 33-40 için**Aşağıdaki sorular “ Paragraf Bilgisi” ile ilgilidir.**

33.1. Bu hayallerle oynarken parka geldiğimi fark ettim.

2. Sisli bir güz sabahı evden çıktım.
3. Yol boyunca yaz günlerinin sere serpildiği geçti aklımdan.
4. Parktaki güvercinler sanki yaza özlem şarkısı söylüyordu.

Yukarıdaki cümlelerle bir paragraf oluşturulduğunda sıralama nasıl olur?

- A) 2 – 3- 1- 4 B) 3 – 1- 4 – 2 C) 4 – 3- 2 – 1 D) 1 – 2 - 4 -3 E) 2- 3- 4- 1

34. Bu sanatçının kendisine söylenen: “ Eline sağlık, resimlerin çok güzel olmuş.” türünden basmakalıp sözlerin kendisine bir şey kazandırmayacağına inanır. Çünkü ----

Bu cümlenin sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olmaz?

- A) onun için önemli olan, yansıtmak istediklerinin anlaşılıp anlaşılmadığıdır.
- B) o, yönetilen eleştiriler doğrultusunda kendisini geliştirecektir.
- C) onun için sanat, insanları etkileme, belirli duygularla donatma işidir.
- D) o, yapıtın biçim ve içerik yönünden eleştirilmesinden yanadır.
- E) o, eleştirinin işlevsel bir nitelik taşımasını ister.

35. Ünlü eleştirmenlerden biri: “Deneme yazıyorsanız belli bir birikiminiz, söyleyecek sözünüz olmalı.” diyor. ---- Çünkü onun hem engin bir bilgi birikimi hem de söyleyecek pek çok sözü var.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?

- A) Kendisi de öyle bir eleştirmen istiyor.
- B) Bu söz o yazarımıza çok uyuyor.
- C) Kimileri onun bu görüşüne katılmıyor.
- D) Bu nitelikleri taşıyan pek çok sanatçımız var.
- E) Bu niteliklerden yoksunsanız eleştirmen sayılmazsınız

36. (I)Kırk beş yıl boyunca birçok dergide, gazetede çeşitli kitaplarla ilgili değerlendirme yazıları yazdım. (II) Kendimi bir kitap eleştirmeni olarak görseydim, üstünde durup düşünülmüş, tutarlı ve kalıplaşmış bir yaklaşımla, belirgin bir yöntemle yönelirdim kitaplara.(III)Ama böyle arayışa girmedim. (IV)Yazarlıkla ilgili her alanda olduğu gibi eleştiri alanında da kendi ölçütlerime bağlı kaldım. (V)Yazarlığımın temelinde hep bağımsızlık, kural tanımazlık, özgürlük yatıyor. (VI) Yıllar sonra dönüp arkama baktığımda bunu açık açık görüyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde sanatçı, yazma işinde seçtiği yolu en kapsamlı biçimde belirtmiştir?

- A) II. B)III. C)IV. D)V. E)VI.

37. Soğuk bir İstanbul sabahı... Gökyüzünde bulut kaynıyor; yağmur yağdı yağacak... Biz yola koyuluyoruz. Yarım saat sürecek yolculuğumuzu Maltepe'nin bildik sokaklarından geçerek bir an önce bitirme telaşındayız. Sokaklar, işe yetişmek için koşuşanlarla dolu. İnsanlar, rayların üzerinden, sağa sola bakarak, hızlı adımlarla geçiyor. Bir banliyö treni Gebze yönüne doğru gürültüyle yol alıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme-betimleme
- B) Açıklama-betimleme
- C) Karşılaştırma-öyküleme
- D) Tanımlama-açıklama
- E) Karşılaştırma-tanımlama

38. (I) Havasından mı suyundan mı bilmem; ama başkadır bu yörenin insanları. (II) Sıcacık yürekler, gülümseyen yüzler, içten yaklaşımlar... (III) Yardımsever, konuksever tavırlar ve yoğun bir insan sevgisi... (IV) Çoğu kişiye zaman kaybı gibi gelir insanlarla ilgilenmek. (V) Bu insanlarda sonradan öğrenilen değil, içten gelen bir yaşama sevinci vardır. (VI) Güldüler mi içten gülerler gözlerinin derinliklerinde yakalarsınız tebessümlerini.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır.

- A)II.
- B)III.
- C)IV.
- D)V.
- E)VI.

39. Şiirin yüzlerce tanımı vardır. Bence şiir, şairin dünyaya sığmama halidir. Bu dünyayı biraz daha geniş kılma, onu farklı bir dünya haline getirme çabasıdır.

Bu parçada anlatılmak istenenle aşağıda şiirle ilgili verilenlerden hangisi arasında anlamca bir bağlantı kurulabilir?

- A) En güzel yanı, insanı yaşama bağlamasıdır.
- B) Düz yazıdaki tadım ve iletinin yoğunlaştırılmış biçimidir.
- C) Yaşamın sınırlarını aşma, ona yeni anlamlar ve duyarlılıklar yüklemidir.
- D) Belli bir birikimin sonucunda oluşan etkileyici bir üründür.
- E) Duygularımıza seslenen, onları besleyen bir güçtür.

40. (I) Bu yayın evi bir süredir kendi olanakları içinde, sessiz sedasız, değerli ürünler ortaya koyuyor. (II) Kırka aşkın kitap çıkararak bu yayınevini dikkati çeken biz özelliği çok iyi kitaplar seçmesi. (III) Bunlar kimsenin aklına gelmeyen, titizlikle araştırılıp bulunmuş kitaplar. (IV) Ayrıca bu yayın evi, kitapların basımına dikkat ediyor. (V) Her kitabın sonuna, yazar ve yapıt adlarını gösteren bir dizin ve kaynakça ekliyor. (VI) Bu özelliklerin hepsi nitelikli bir baskı ile buluştuğunda ortaya iyi kitaplar çıkıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümleler hangisinde kişisel düşüncelere yer verilmemiştir?

- A)II.
- B)III.
- C)IV.
- D)V.
- E)VI

Cevap Anahtarı

1-E	21-C
2-C	22-A
3-D	23-C
4-B	24-B
5-C	25-E
6-D	26-C
7-B	27-B
8-B	28-A
9-C	29-C
10-A	30-E
11-C	31-B
12-B	32-A
13-E	33-A
14-D	34-C
15-D	35-B
16-D	36-D
17-D	37-A
18-C	38-C
19-A	39-C
20-C	40-D

Sevgili Öğrenciler;

“Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme (Erzurum Örnekleme)”konulu tez hazırlıyorum. Çalışmamda ilimiz orta öğretim okullarında 9.sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım örneklerinden yararlanmam gerekmektedir. Bu nedenle sizlerden 30 dakikalık bir sürede aşağıda konusu belirtilen bir yazılı anlatım çalışması yapmanızı istiyorum. Yazılarınız yalnız bu çalışma için değerlendirilecektir. Değerlendirmelerimin doğruluğu sizin ciddiyetinizle artacaktır. Size verilen kâğıda, istenen bilgileri ve size yöneltilen sorulara yanıt içeren duygu ve düşüncelerinizi dikkatle yazınız.

Mehmet GEDİK

Atatürk Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi
Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

KONU: Ulu önder ATATÜRK' ün “ **Yurt sevgisi ona hizmetle ölçülür.**” vecizesini kompozisyon kurallarını dikkate alarak açıklayınız.

Davramış No	DAVRANIŞLAR	DAVRANIŞ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ
1	Başlığı kâğıdın üst kısmına, sayfanın ortasına yazma	Başlığın kâğıdın üst kısmında olması; 50 puan Başlığın kâğıdın ortasında olması; 50 puan
2	Konuya uygun başlık yazma	Konuya uygun cümle şeklindeki başlık 75 puan; içerikle (konuyla) ilgili başlık 100 puan
3	Paragraflara, diğer satırlara göre içeriden başlama	Hiç paragraf yoksa 0 puan; tek paragraf da olsa içeriden başlama 100 puan
4	Satırlara aynı hizadan başlama	Kâğıdın tamamı göz önünde tutularak puan verilmiştir. Hizadan çok kayma var ise hesaplama formülü; $Puan = 100 - (Hizadan kayan satır sayısı / Toplam satır sayısı \times 100)$
5	Konuya paragraf yaparak başlama	Önceki ve sonraki paragraftan farklı bir yön ele alındığında paragraf yapıldıysa 100 puan, yapılmadıysa 0 puan $Puan = (Doğru paragraf sayısı / Olması gereken paragraf sayısı) \times 100$
6	Paragrafta bütünlük sağlama	Konu dışına çıkmadan ve paragrafı yanlış yerden bölmeden yazıldıysa 100 puan $Puan = (Doğru paragraf sayısı / Olması gereken paragraf sayısı) \times 100$
7	Sözcük ve düşünce tekrarından kaçınma	Kullanılan puan hesaplama formülü; $Puan = 100 - (Tekrar eden sözcük sayısı / toplam sözcük sayısı) \times 100$
8	Cümlede sözcükleri yerli yerinde kullanma	Kullanılan puan hesaplama formülü; $Puan = 100 - (Yerli yerinde kullanılmayan ya da eksik olan sözcük / toplam cümle sayısı) \times 100$
9	Sözcükleri doğru seçme	Kullanılan puan hesaplama formülü; $Puan = 100 - (Yanlış seçilen sözcük sayısı / toplam cümle sayısı) \times 100$
10	Tam cümle kurma	Kullanılan puan hesaplama formülü; $Puan = 100 - (Öznesiz, tümleçsiz eksik cümle s. /$

		toplam cümle sayısı) x100
11	Tamlamaları doğru ve eksiksiz oluşturma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış ya da eksik olan tamlama sayısı / toplam cümle sayısı x100)
12	Özne-Yüklem uygunluğuna dikkat etme	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Özne – yüklem uygunsuzluğu olan cümle sayısı / toplam cümle sayısı) x 100
13	Tümleç eksikliği yapmadan yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Tümleç eksikliği olan cümle sayısı / toplam cümle sayısı) x 100
14	Cümlede çekim eklerini doğru kullanma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış kullanılan ya da eksik olan çekim ekleri sayısı / toplam cümle sayısı) x 100
15	Sözcükleri eşit aralıkta yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100- iç içe yazılmış sözcük sayısı / toplam sözcük sayısı x100
16	Sözcükleri doğru yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış yazılan sözcük sayısı / toplam cümle sayısı 100) x100
17	Ünsüz benzeşmesi kuralına uygun yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Ünsüz benzeşmesi kuralına uygun yazılmayan sözcük sayısı / Ünsüz benzeşmesi olması gereken toplam sözcük sayısı) x 100
18	Sert ünsüzlerin yumuşaması kuralına uygun yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Sert ünsüzlerin yumuşaması kuralına uygun yazılmayan toplam sözcük sayısı / Bu kurala uygun yazılması gereken toplam sözcük sayısı) x100
19	“ de ” bağlacını doğru yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış yazılan “de” bağlacı sayısı + ayrı yazılan “-de” eki sayısı / Toplam “de” bağlacı sayısı) x 100

20	Ek eylemi doğru yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış yazılmış ek eylem sayısı ya da tam olmayan ad cümlesi sayısı / Toplam ad cümlesi sayısı) x 100
21	Birleşik sözcükleri doğru yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış yazılmış birleşik sözcükler + Ayrı olması gerekip de birleşik yazılan sözcük sayısı / toplam birleşik sözcük sayısı) x 100
22	Büyük harfleri doğru yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Büyük harf ile başlaması gereken sözcüklerin, küçük harfle yazılanlarının sayısı + Küçük harf ile başlaması gereken sözcüklerden, büyük harfle yazılanlarının sayısı / toplam büyük harf ile başlaması gereken sözcük sayısı) x 100
23	Sözcükleri hecelere doğru bilme	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = Satır sonunda, satıra sığmayan sözcükleri doğru şekilde bölme 100 puan
24	Sayıları doğru yazma	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Tarih dışında rakamla yazılmış sayıların miktarı / Tarih dışındaki yazıyla yazılması gereken sayıların miktarı) x 100
25	Tarihleri doğru yazma	Yıl ya da gün, ay ve yılın rakamla yazılmış olması 100 puan
26	Noktayı doğru kullanabilme	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış kullanılan ve gerektiği yerde kullanılmayan nokta sayısı / kullanılması gereken nokta sayısı) x 100
27	Virgüli doğru kullanabilme	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış kullanılan ve gerektiği yerde kullanılmayan virgül sayısı / kullanılması gereken virgül sayısı) x 100
28	İki noktayı doğru kullanabilme	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış kullanılan ve gerektiği yerde

		kullanılmayan iki nokta sayısı / kullanılması gereken iki nokta sayısı) x 100
29	Kısa çizgiyi doğru kullanabilme	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış kullanılan ve gerektiği yerde kullanılmayan kısa çizgi sayısı / kullanılması gereken kısa çizgi sayısı) x 100
30	Tırnak işaretini doğru kullanabilme	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış kullanılan ve gerektiği yerde kullanılmayan tırnak sayısı / kullanılması gereken tırnak sayısı) x 100
31	Kesme işaretini doğru kullanabilme	Kullanılan puan hesaplama formülü; Puan = 100 - (Yanlış kullanılan ve gerektiği yerde kullanılmayan kesme işareti sayısı / kullanılması gereken kesme işareti sayısı) x 100

ÖZ GEÇMİŞ

1977 yılında Erzurum'da doğmuştur. İlkokulu ve ortaokul Olur ilçesi Kazım Karabekir İlköğretim okulunda, liseyi Ilıca Yavuz Selim Anadolu Öğretmen Lisesinde tamamladı. 1995 yılında Atatürk Üniversitesi Meslek Yüksek Okulunda Turizm ve Otelcilik bölümünü kazandı. 1998 yılında bu bölümü bitirdi. 2001 yılında Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünü kazandı. 2005 yılında bu bölümü bitirerek Erzurum Yağan Cumhuriyet İlköğretim Okuluna Türkçe Öğretmeni olarak atandı. Yine aynı yıl Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans eğitimine başladı. Hâlen Yağan Cumhuriyet İlköğretim Okulunda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli üç çocuk babasıdır.